

ПАГОНЯ

№ 12 (111)

24 – 30 сакавіка 1995 г.

Кошт 150 рублёў

Віншваем з 77-мі ўгодкамі абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі!

Дарагія суродзічы!

Беларускі Кангрэсавы Камітэт Амэрыкі вітае Вас са знамянальнай датай – 77-мі ўгодкамі незалежнасці Беларусі.

Апошнім часам сілы, варожыя адраджэнню беларускай дзяржаўнасці, намагаюцца стварыць для нашага народу ўмовы роспачы, выклікаць у людзей не толькі пачуццё абьякавасці, але і, нават, непрыхільнасці да самой ідэі беларускай незалежнасці. На вялікі жаль, гэтыя сілы знаходзяць не толькі падтрымку сярод кіраўнікоў дзяржаўных структур Беларусі, але гэтыя кіраўнікі часта робяцца самі зачыншчыкамі антынацыянальных, разбуральных працэсаў на нашай Бацькаўшчыне. Таму барацьба Беларусі за сваю незалежнасць заходзіць, хаця і паволі, у крытычны стан.

Адчуваючы вялікі непакой за будучыню Беларусі, як незалежнай дзяржавы, хочацца, аднак, верыць, што выбары ў гэтак званы Вярхоўны Савет Беларусі, прызначаныя на 14-га траўня, дадуць пера-

ШАНОЎНЫЯ СУПРАЦОЎНІКІ І ЧЫТАЧЫ ГАЗЕТЫ «ПАГОНЯ»!

Сёння, у святлыя вясновы дзень 25 сакавіка ад шчырага сэрца віншую вас, дарагія спадарыні і спадары, са святам – Днём Незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі.

77 гадоў назад, у цяжкія вясныя часы, сапраўдныя патрыёты нашай Бацькаўшчыны абвясцілі аб утварэнні самастойнай незалежнай дзяржавы – Беларускай Народнай Рэспублікі. За вельмі кароткі час БНР прызналі многія дзяржавы Еўропы. Потым была БССР. Але больш чым 70 гадоў мара аб незалежнасці жыла ў сэрцах беларусаў. І вось ужо чацвёрты год як Рэспубліка Беларусь аднавіла сваю незалежнасць, здабытую ў далёкім 1918 годзе.

Паважаная рэдакцыя “Пагоні”!

Шчыра віншую Вас са слаўнай датай нашай гісторыі – 77-годдзем абвяшчэння БНР, Днём Незалежнасці нашай Радзімы!

Незалежнасць, суверэнiтэт Бацькаўшчыны, абвешчаныя 25 сакавіка 1918 года і замацаваныя Першай Беларускай Канстытуцыяй, сёння Прэзідэнт называе “чепухой”.

Патрыёты, сапраўдныя сыны сваёй Радзімы, якім не абьякавы яе лёс у будучыні, перакананы і не губляюць надзеі, што іх агульнымі намаганнямі ў барацьбе з ворагамі беларушчыны, чужынцамі, прыблудамі і рознамаснымі цемрашаламі – фальсіфікатарамі нашай гісторыі – нацыянальная ідэя

У дзень самага вялікага свята для кожнага беларуса-патрыёта супрацоўнікі Гудзеўскага дзяржаўнага літаратурна-этнаграфічнага музея жадаюць усяму беларускаму народу заўсёды мець кіраўнікоў, якія шанавалі б свой люд, клапаціліся б пра яго, рабілі ўсё неабходнае для адраджэння нацыянальнай свядомасці ў тых, каго апрочнікі царызму і савецкай імперыі выхоўвалі ў духу ганьбавання родных традыцый, здрады роднай мове, выдыгання перад акупанцкімі памкненнямі суседзяў, здачы замежнай дзяржавы за пустыя абяцанкі нашага суверэнiтэту, усяго нацыянальнага багацця Беларусі.

25 сакавіка – свята дзень для кожнага беларуса, таму што Дзень Незалежнасці – гэта галоўнае свята кожнага народа.

З гэтай нагоды 25 сакавіка а 18-ай гадзіне ў памяшканні тэатра лялек (плошча Тызенгаўза) Горадні адбуд-

вагу прадстаўнікам дэмакратычнага, адраджэнскага руху, якія здолеюць спыніць антынародныя дэструктыўныя працэсы, што адбываюцца на нашай Бацькаўшчыне.

Няхай Векапомны Акт 25-га Сакавіка згуртуе ўсіх беларусаў, як на Бацькаўшчыне, гэтак і на эміграцыі, на новую барацьбу за адраджэнне беларускай дзяржаўнасці! Няхай Паходня, запаленая 25-га сакавіка 1918 года, зырка гарыць, асвятляючы шлях да здабыцця поўнай незалежнасці Беларусі!

Няхай жыве вольная, дэмакратычная Беларусь!

Расьціслаў ЗАВІСТОВІЧ,
Старшыня Беларускага Кангрэсавага Камітэта Амэрыкі.
Міхась СЕНЬКА,
Сакратар

І цяпер, калі першыя асобы дзяржавы здраджваюць сваёй Бацькаўшчыне, “Пагоня” не дае загінучь нашай справе. Дзякуй Вам за смелыя артыкулы, праўдзівасць, своечасовасць, дэмакратычнасць газет. Віншую Вас з Днём Незалежнасці, жадаю і надалей “Пагоні” служыць незалежнасці нашай краіны. Жыве Беларусь!

Юры ТАБАЛА,
Мастоўскі раён, в.Дубна.

ў хуткім часе стане рэальнасцю, калі народ нашай краіны стане сапраўдным яе гаспадаром і вышэйшым свайго лёсу.

Шаноўныя “Пагоняўцы”!
Дай Божа Вам моцнага здароўя, вялікага пшасця, дабрабыту, непахіснай настойлівасці і поспехаў у Вашай нялёгкай і пачэснай працы на карысць нашай любімай Бацькаўшчыны, працы, спрыяючай яе Адраджэнню, незалежнасці і суверэнiтэту.
Жыве Беларусь!
З прывітаннем сталы чытач “Пагоні”

А.МАЛЫШЧЫК,
г.Ваўкавыск.

Супрацоўнікам “Бацькаўшчыны”, “Пагоні” шчыра дзякуем за клопаты пра адраджэнне нашай роднай мовы, гісторыі, культуры, беларускай дзяржаўнасці.

Усім жыхарам Беларусі ў сувязі з 77-ай гадавінай абвяшчэння Незалежнай Беларускай Народнай Рэспублікі жадаем плёну ў дзейнасці для роднай Бацькаўшчыны!

Шчасця Вам і добрага здароўя!

Супрацоўнікі Гудзеўскага дзяржаўнага
літаратурна-этнаграфічнага музея.

зецца ўрачыстае святкаванне 77 гадавіны абвяшчэння БНР.

Будзе наладжаны добры канцэрт, на які запрашаюцца беларускія барды, дыскатэка і “Батлейка”.

Арккамітэт.

ВІНШАВАНЬНЕ

Не толькі ў заходнім тут рэгіёне,
Ва ўсёй Беларусі вядома “Пагоня”.
Каб нам не гібець у агульным загоне,
Змагаецца мужа газета “Пагоня”.
І супраць вялікадзяржаўных агоній,
Каб шлях не тапталі варожыя коні,
Каб мірна цывілі нашы родныя гоні –
Хапае надзённых турбот у “Пагоні”.
І не на захопніцкім нейкім жаргоне,
На матчынай мове даводзіць “Паго-

ня”.

“Мы з новай культурай Эўропы да-

гонім!” –

Высакародны дэвіз у “Пагоні”.

Каб жыў і мацнеў беларускі наш дух,

Шчыруюць Маркевіч, Астроўскі і Дук.

Сяброў і сябровак збірае сягоння

На свой юбілей трохгадовы “Пагоня”.

Мы ёй нажадаем пры гэтай нагодзе –

Дай Божа табе святкаваць і стагод-

дзе!

Антон МАЦЕЙКА,

г.Горадня.

РАЗЬЛІЧВАЮЦЬ

АТРЫМАЦЬ ДАВЕР

Шэсць дэпутатаў Вярхоўнага Савета будуць выбірацца да новага парламенту ў Віцебскай вобласці. У прыватнасці, тут вырашылі балатавацца В.Какоўка, В.Саковіч, І.Цярэшка, А.Цялежнікаў, У.Хвопч, а таксама былы спікер парламенту С.Шупкевіч.

На падтрымку віцебскіх выбаршчыкаў разьлічвае і намеснік Ліберальна-дэмакратычнай Партыі Беларусі С.Гайдукевіч.

ЛІДЭР ПАРТЫІ

«ВОЗРОЖДЕНИЕ» ПЛАНУЕ БЫЦЬ ДЭПУТАТАМ

Лідэр нядаўна створанай у Магілёве народнай партыі “Возрождение” Валентын Джэжуля плануе балатавацца кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета па адной з выбарчых акруг горада.

Раней спадар Джэжуля зьяўляўся памочнікам народнага дэпутата, старшыні Камісіі Вярхоўнага Савета Беларусі па таварах народнага спажывання Ціткава. Вядома, што ў свой час ён падпісваў акты па знішчэнню дакументаў, па якіх мясцовая намякатура набывала тавары па зніжаных цэнах.

СІМ

СЫШЛІСЯ

Ў РУКАПАШНАЙ

Без малога да рукапашнай дайшла спрэчка паміж прадстаўніцамі ініцыятыўных груп па збору подпісаў за вылучэнне кандыдатамі ў дэпутаты камуніста В.Дзецкага і сацыял-дэмакрата А.Сокала. Групу апошняга рэпрэзэнтаваў камандзір Лідзкай харугвы БЗВ Іван Грос, які з лёгкасцю разагнаў трох нядошлых камуністаў.

Камуністы на такія дзеянні І.Гроса падлі скаргу ў Лідзкі гарвыканкам і, кажучь, на паседжанні гаркама ПКБ прынялі рашэнне выходзіць на збор подпісаў не менш чым у чацьвярых. Хай баяцца.

АКТЫЎНАСЦЬ

У Лідзе найбольшай актыўнасцю пры зборы подпісаў за вылучэнне кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета вызначаецца ініцыятыўная група А.Сокала. Спадар А.Сокал яшчэ з пятага сакавіка не толькі сам збірае подпісы, але і праводзіць сустрэчы з выбаршчыкамі. Так, 15 сакавіка такая сустрэча адбылася ў сп.Сокала са слухачамі курсаў перападрыхтоўкі вайскоўцаў запаса. Як правіла, сустрэчы даюць добры плён, нават у асяродках з камуністычным электаратам.

Вацлаў СЯРПІНСКІ

РАШЭНЬНЕ АБЛАСНОГА САВЕТА ВЫКАНАНА

Згодна з рашэннем абласнога савета аб стварэнні абласной выбарчай камісіі адбылося першае яе паседжанне яе членаў. Камісія будзе складацца з дзевятнаццаці чалавек. Адзінагалосна старшынёй камісіі абраны Аляксей Сямёнавіч Саўчук – загадчык абласнога аддзела народнай адукацыі. Намеснікам і сакратаром камісіі, па прапанове Аляксея Сямёнавіча, абраны, адпаведна, П.В.Разумоўская і М.К.Пацерахін.

Спадар Саўчук у сваёй кароткай прамове сказаў, прынамсі, так: “Выконваючы волю дэпутатаў абласнога савета, на Гарадзеншчыне створана 90 выбарчых акруг. Гэта значыць, што будучы абласны савет дэпутатаў будзе налічваць 90 народных абраннікаў. Абласная выбарчая камісія не мае ніякіх адносін да выбараў у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь. Мэта камісіі – кантраляваць выкананне закона падчас выбараў у мясцовыя саветы”.

У адказах на пытанні старшыня абласной камісіі пажурывся, што на будучыя выбары пакуль што няма грошай. Камісія пачала сваю працу дзякуючы эканомленым шасці мільярдам рублёў падчас леташніх прэзідэнцкіх выбараў. Таму збірацца камісія ў поўным складзе будзе толькі ў экстранніх выпадках. Таксама пры неабходнасці ў камісіі ёсць магчымасць арандаваць легкавік, паслугамі якога мяркуецца карыстацца пры крайняй неабходнасці.

Г.АСТРОЎСКІ.

КАМУ НЕПАТРЭБНЫ ПРЫВІЛІІ

Да рэдакцыі па-ранейшаму надыходзяць лісты ад чытачоў з адзінай просьбай: расказаць, як прагаласавалі дэпутаты Вярхоўнага Савета за закон “Аб Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусь”.

Сёння газета “Пагоня” друкуе пратакол адкрытага галасавання.

Не прынялі ўдзелу ў галасаванні:

1. Антончык С.А.
2. Бардоўскі С.А.
3. Васільеў В.І.
4. Веславухаў М.М.
5. Гермянчук І.І.
6. Гілевіч Н.С.
7. Голубеў В.Ф.
8. Грыбанаў У.М.
9. Грушавы Г.У.
10. Дзейка Л.І.
11. Даўгалёў В.Б.
12. Даўжэнкоў У.С.
13. Жыдзіляеў І.І.
14. Заблоцкі У.М.
15. Какоўка В.Ф.
16. Козік Л.П.
17. Курбаеў У.Д.

18. Кучынскі В.Ф.
19. Лобач М.І.
20. Макейчанка Б.А.
21. Маркевіч М.М.
22. Навумчык С.І.
23. Нятылькін А.І.
24. Новікаў Я.В.
25. Радымскаў В.А.
26. Саковіч В.А.
27. Сямашка І.І.
28. Сярэдзіч І.П.
29. Сячко Л.Н.
30. Слабчанка С.І.
31. Цесавец М.М.
32. Турак А.М.
33. Шымчук Я.П.
34. Якубоўскі М.І.

24 - 30 сакавіка 1995 г.

2

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

АЛЯКСАНДР МІЛІНКЕВІЧ: «НАВОДЗІЦЬ ПАРАДАК У СВАЁЙ ХАЦЕ МЫ ПАВІННЫ САМІ»

Аляксандр Уладзіміравіч Мілінкевіч нарадзіўся ў 1947 годзе ў Горадні, у сям'і настаўнікаў. Скончыў гарадзенскую СШ N 1 на выдатна. Пасля школы паступіў у Гарадзенскі педінстытут на аддзяленне фізікі. Атрымаўшы дыплом з адзнакай выкладчыка фізікі, сем год працаваў у Акадэміі навук у Менску, у гэты час паспяхова скончыў аспірантуру інстытута фізікі. Дысертацию кандыдата фізіка-матэматычных навук па спецыяльнасці лазерныя тэхналогіі абараніў у 1976 годзе. З 1976 года дацэнт кафедры агульнай і тэарэтычнай фізікі гарадзенскага педінстытута. 1980-1984 г.г. - працаваў у Алжыры, дзе выкладаў фізіку ў мясцовым універсітэце. У 1990 годзе абраны на пасаду намесніка старшыні гарвыканкаму. Спадар Мілінкевіч курыруе пытанні адукацыі, культуры, аховы здароўя, міжнародных зносін, рэлігіі, рэстаўрацыі старога горада. Жанаты. Жонка працуе ў абласным Палацы дзіцяча-юнацкай творчасці Горадні. Сям'я Мілінкевічаў выхоўвае двух сыноў.

- Аляксандр Уладзіміравіч, чаму менавіта ў гэтыя выбары Вы вырашылі балатавацца ў Вярхоўны Савет?

- У 1990 годзе я ўжо ўдзельнічаў у іх. Выйграў і першы, і другі туры, але не хапіла дзесятых доляў працэнта, каб прайсці. Не шкадую. Па прапанове Сямёна Домаша быў абраны гарсавета ягоным намеснікам, гэтыя вопыт і веды, што набыў у гарвыканкаме за 5 гадоў, не атрымаеш у Акадэміях і універсітэтах.

Я іду на выбары, бо ў мяне ёсць дзеці і я хачу, каб у іх была будучыня, якая можа здзейсніцца толькі ў самастойнай эўрапейскай дзяржаве, ім'я якой - Беларусь. У 1990 годзе мы мелі магчымасць найлепшага старту да рынкавых рэформаў, але ў выніку адсутнасці канцэпцыі нацыянальнага развіцця і палітычнай волі аказаліся ў найгоршым становішчы па ўсіх паказчыках перабудовы эканомікі ў Еўропе.

- Вы маеце сваю канцэпцыю перабудовы эканомікі?

- У гэтым няма неабходнасці: шляхі выхаду з крызісу апісаны ў падручніках, яны агульнавядомы. Іх прайшлі дзесяці краін і нам трэба толькі абагульніць вопыт і прыстасаваць яго да ўмоў Беларусі. Я лічу, што сённяшняя арыентацыя выключна на Усход - памылковая. Нам кажуць: "На Захадзе нас ніхто не чакае!" Але і на Усходзе таксама. У Расеі нам прыдзецца канкуруваць з той жа заходняй прадукцыяй. Нам патрэбны структурныя змены ў эканоміцы і сучасная тэхналогія. Неабходны вылізарныя сродкі. Дзе іх узяць? Браць вялікія крэдыты? Але іх трэба вяртаць і з невялікімі працэнтамі. Расея разлічваецца за пазыкі нафтай і газам. У Беларусі такога багатыя няма. Адзіныя магчымасці - заходнія інвестыцыі. Іх прасіць бессэнсоўна, яны прыдуць самі пры адной умове - стабільнасці і паслядоўнасці рынкавых пераўтварэнняў, сучаснае заканадаўства, што гарантуе выгадныя ўмовы інвестарам. Надзвычай важна, каб кіраўнікі дзяржавы не займалі вечарам дыяметральна-супрацьлеглыя паніжэнні прамовы.

Восенню мінулага года мне пашчасціла прайсці стажыроўку ў ЗША па пытаннях мясцовага самакіравання ў гэтай буйной дзяржаве. Як ні дзіўна, менавіта там я адчуў вялізарны

эканамічны поспехі Кітая: амерыканскія крамы гандлююць не ўласным абуткам, адзеннем, забавкамі і г.д., а таварамі з КНР. "Чаму Вы не бароніце свой унутраны рынак?" - пыталіся мы ў высокапастаўленых амерыканцаў. Нам тлумачылі, што гэта бессэнсоўна, працавітыя кітайцы гатовыя "грызці зямлю" за 2 долары ў гадзіну, а ў Амерыцы рабочы, калі яму запрапануеш менш, чым 8 долараў, лепш пойдзе ў беспрацоўныя з дапамогай мала меншай. Паколькі ў Кітаі надзвычай нізкія падаткі і поўныя гарантыі інвестыцый, многія амерыканскія заводы і фабрыкі зачыніліся і пераехалі ў КНР. У ЗША расце беспрацоўе, у Кітаі - павялічваецца колькасць рабочых месцаў. На сустрэчы з намі, кіраўнікамі гарадоў Беларусі, віцэ-прэзідэнт аднаго з найбуйнейшых сусветных банкаў "Манхэтэнбанка" пераконваў у тым, што Беларусь - адна з самых багатых і перспектывных краін Еўропы. На яго думку, сёння галоўнае багачства ў свеце - кваліфікаваная і танная рабочая сіла, інтэлект нацыі, а не нафта і газ, наяўнасць якіх разбэшчвае і не стымулюе пошук эфектывых шляхоў развіцця.

- Але ў нас часта гавораць, што за кошт інвестыцый "насякупяць" і мы будзем "рабамі" на іх прадпрыемствах...

- У адказ прывяду толькі адзін канкрэтны прыклад. Амерыканцы доўгі час, і нават яшчэ сёння, змагаюцца з "экспансіяй" Японіі на іх унутраны рынак. Мэр сталіцы штата Агайё горада Калумбуса спадар Лапунка апавядаў нам, што на пачатку 80-х гадоў фірма "Хонда", нягледзячы на цяжкасці, нека здолела ў іх горадзе пабудаваць аўтамабільны завод. Сваіх аўтамабільных куды прадаваць, а тут яшчэ японскія. Але ўсё ж-такі з'явіліся новыя рабочыя месцы, падаткі "Хонда" плаціла гораду і дзяржаве. Прайшло 10 гадоў, выдатны амерыканскія канструктары і інжынеры ўдасканалілі сваю "Хонду" настолькі, што яна стала лепшай за сучасную японскую. Яны яе грузыць на караблі і везуць прадаваць у Японію... Дык хто каго ў гэтым выпадку "купіў" і хто ў каго "раб"? Сёння трэба гаварыць не аб рэарганізацыі капітала, а аб яго глабалізацыі. У свеце ідзе жорсткая бескампамісная барацьба за прывабліванне замежнага капіталу. На думку амерыканскіх экспертаў, Беларусь са сваім

сыціплым і працавітым народам магла б стаць для Еўропы тым, чым стаў Кітай для ЗША.

- Ці значыць гэта, што Вы за заходні вектар у нашай зьнешняй палітыцы?

- Не можа быць руху ў адным накірунку. У нармальнай эканоміцы няма "братоў і сясцёр", ёсць толькі ўзаемавыгадныя партнёры. Несур'ёзна быць супраць развіцця эканамічных зносін з нашым магутным усходнім суседам, але і з'яважліва стаяць з працягнутай рукой і комплексам непаваротнасці нягодна таленавітаму беларускаму народу. Вельмі небяспечнымі з'яўляюцца гульні ў "палітычныя і ваенныя саюзы", "калектыўныя бяспекі", аб'яднанні або ўз'яднанні. Трэба наваць незалежнасць і нейтралітэт, замацаваны ў Канстытуцыі. Калі ў нас у апазіцыі дэмакратычныя сілы, то ў Расеі - нацыяналістычныя і камуністычныя, і ўлада на наступных выбарах відавочна прайдзе да іх. Найбольш верагодным наступнікам Барыса Ельцына на пасадзе прэзідэнта на сённяшні дзень з'яўляецца спадар Жырыноўскі, які ўжо паабяцаў беларусам ператварыць іх краіну ў Менскую губерню. А ці хочацца Вам пасылаць дзяцей ваяваць за "геапалітычныя інтарэсы" суседняй краіны або супраць "паўднёвых сепаратыстаў"? На маю думку, трэба жыць з усімі ў згодзе і па магчымасці сябраваць, але наводзіць парадок у сваёй хаце самім, бо ніхто за нас гэта лепш не зробіць.

- З кім бы Вы хацелі перамагчы разам на выбарах?

- Я мяркую, што сітуацыя напярэдадні выбараў надзвычай спрошчаная. Усіх палітыкаў можна падзяліць на два галоўныя лагера: тых, хто за дзяржаўнасць Беларусі і тых, хто супраць. Галоўны лозунг для мяне сёння: "Айчына ў небяспецы!"

- Акрамя палітыкі, чым яшчэ любіць займацца фізік-лазершчык Аляксандр Мілінкевіч?

- Па-першае, каб не згубіць асноўную професію і ўменне, я працягваю выкладаць ва універсітэце. Па-ранейшаму захапляюся гісторыяй Беларусі, краязнаўствам. Да сённяшняга дня ў гэтым адчуваю духоўную падтрымку майго сябра Міхаса Ткачова, якога, на жаль, ужо няма сярод нас... Мару зрабіць на дзедаўскай радзіме ў вёсцы Бершты Шчучынскага раёна мясцовы этнаграфічны музей. Ужо перанёс туды драўляную стогадовую хату, накрыў яе саломой, сабраў нямаля экспанатаў. Шкада, што не хапае часу.

Дарэчы, 11 ліпеня 1496 года кароль Аляксандр Ягелончык падпісаў прывілей аб наданні Горадні поўнага Магдэбургскага права ў... Бершты. Праз год будзем святкаваць 500-гадовы юбілей. Шчыра запрашаю!

Распытваў Г. АСТРОЎСКІ.

ЗАЯВА

дэпутатаў Апазіцыі БНФ

Беларускі Народны Фронт яшчэ ў 1990 годзе ў пачатку дзейнасці Вярхоўнага Савета апошняга склікання выставіў ідэю будаўніцтва незалежнай Беларусі як бяз'ядзернай нейтральнай дзяржавы. Гэтая ідэя была станоўча ўспрынята беларускім грамадствам і міжнароднай супольнасцю, знайшла заканадаўчае абгрунтаванне ў Канстытуцыі краіны.

Мы лічым, што заява прэзідэнта Беларусі А. Лукашэнка аб спыненні знішчэння звычайных узброеных, якое абумоўлена міжнароднымі пагадненнямі, падпісанымі нашай краінай, з'яўляецца адыходам ад канстытуцыйных нормаў нашага заканадаўства і мірных прынцыпаў беларускай міжнароднай палітыкі, не адпавядае інтарэсам беларускага народа.

Мы выказваем шкадаванне, што прэзідэнт Беларусі А. Лукашэнка трапіў у залежнасць ад стратэгічных інтарэсаў бяздоказных уладных і палітычных групавых Расеі, тых групавых, што развязалі злачынную бесчалавечную вайну ў Чачні і зацікаўлены ў блокавым супрацьстаянні на Эўрапейскім кантыненте.

Беларускі Народны Фронт выступае за незалежную дэмакратычную Беларусь - нейтральную краіну Еўропы і міжнароднай супольнасці, якая не ўдзельнічае ні ў якіх мілітарных блоках і ваенных "калектыўных бяспекі", праводзіць мірную палітыку і выконвае міжнародныя дагаворы і абавязальнасці.

Дэпутаты Апазіцыі БНФ у Вярхоўным Савете:

З.Пазыняк, М.Маркевіч, С.Навумчык, С.Бабачонак, А.Трусаў, Л.Зьвераў, Л.Дзейка, Г.Сямдзінава, І.Пырх, А.Паруль, В.Алямпіеў, Л.Зданевіч, Б.Гюнтар, М.Крыжановскі, П.Садоўскі, У.Заблоцкі, Ю.Беленькі, А.Шут, П.Холод, У.Хітрык, А.Барысенка, І.Герасюк, Я.Глушкewіч, Я.Цумараў, В.Кахоўка, В.Малашка, В.Голубеў, І.Германчук, С.Антончык, Л.Баршчэўскі, С.Папкоў.

СТАРШЫНЯ КДБ ПРЫМЕ ЎДЗЕЛ У ВЫБАРАХ

Як паведамілі ў прэс-службе КДБ, Уладзімір Ягораў сапраўды мае намер вылучыць сваю кандыдатуру на парламенцкія выбары. Старшыня КДБ атрымаў прапанову ад калектыву калгаса імя Ільіча Чэрыкаўскага раёна Магілёўскай вобласці (радзіма У. Ягорава) вылучыць сваю кандыдатуру ў іх выбарчай акрузе і даў згоду.

Па сцвярджэнню У. Ягорава, у Савец бясспекі яго зразумелі правільна, а А. Лукашэнка ён сказаў, што збіраецца падтрымліваць лінію прэзідэнта і будзе вылучацца як свабодны кандыдат.

БЕЛАРУСЬ ПЛАНУЕ ПРАДАЦЬ 300 ТАНКАЎ

Як стала вядома, Беларусь мае намер прадаць каля трохсот танкаў Т-80, якія засталіся ад прыпынення выканання краін Давора аб звычайных узброеных сілах у Еўропе. Гэтую інфармацыю падцвердзіў першы намеснік міністра замежных спраў В.Цэпкала. Ён заявіў,

што, калі Беларусь не прадаць іх зараз, то, згодна дагавору, яны павінны быць знішчаны.

В.Цэпкала не сказаў, з якімі краінамі вядуцца перагаворы аб пастаўцы беларускай зброі, наваўшы толькі Іран, дзе пабываў прэм'ер-міністр, Кітай і Таджыкістан.

ПРАФСАЮЗЫ ЗАКЛІКАЮЦЬ ДА ЗАБАСТОЎКІ

На паседжанні праўлення Асацыяцыі незалежных прафсаюзаў прамысловасці прынята заява, у якой крытыкуецца сацыяльна-эканамічная палітыка ўрада. У прыватнасці, указ прэзідэнта аб мерах па сацыяльнай палітыцы АНПП расцэненыя, як "дзяянні выканаўчай улады, накіраваныя на замарожванне зароботнай платы і правядзенне масавых скарачэнняў працоўных".

На думку АНПП, "прафсаюзы не маюць права пагаджацца з палітыкай ураду, накіраванай на далейшае зніжэнне ўзроўню жыцця, замарожванне зароботнай платы, увядзення свабодных і некантралюемых цэн на прадукцы харчавання". У заяве ўтрымліваецца заклік да падрыхтоўкі і правядзення агульнанацыянальнай папераджальнай забастоўкі і іншых акцый пратэсту.

СІМ

Пастанова Вучонага Савета Інстытута гісторыі Акадэміі навук Беларусі ад 12 верасня 1991 года.

Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ГРЫБУ Мечыславу Іванавічу, Старшыні Камісіі Вярхоўнага Савета па адукацыі, культуры і захаванню гістарычнай спадчыны ГІЛЕВІЧУ Нілу Сямёнавічу,

Галоўнаму рэдактару "Народнай газеты" СЯРЭДЗІЧУ Іосіфу Паўлавічу

Мы, члены Вучонага савета Інстытута гісторыі Акадэміі навук Беларусі, з занепакоенасцю адзначаем з'яўленне ў некаторых айчынных і замежных сродках масавай інфармацыі матэрыялаў з неабгрунтаванымі нападмі на дзяржаўную сімволіку Рэспублікі Беларусь і з падрабаваннямі яе перагледу. У сувязі з гэтым лічым неабходным давесці да Вашых ведаў змест пастановы Вучонага савета нашага інстытута, прынятай яшчэ ў 1991 годзе. Адзначаем пры гэтым, што вучоныя інстытута і сёння не маюць падстаў мяняць або ўдакладняць сваю думку.

Зыходзячы з таго, што герб Пагоня мае шматвякавую гісторыю і адлюстроўвае сумесную гераічную барацьбу беларускага і літоўскага народаў за сваю незалежнасць;

- што ён у канцы XIV ст. стаў сімвалам іх дзяржаўнага саюза ў форме Вялікага княства Літоўскага;

- што ў слаўнай бітве пад Грунвальдам у 1410 г., якая паклала канец нямецкай агрэсіі на ўсход, беларускія палкі выступалі з Пагоняй на баявых сцягах;

- што ў XV-XVI ст. выява Пагоні была на харувах Берасцейскага, Віцебскага, Полацкага, Мсціслаўскага, Менскага, Віленскага, Наваградзкага ваяводстваў і шэрагу паведаў Беларусі;

- што ў гербе Пагоня адлюстраваны нацыянальныя колеры беларускага народа - белы і чырвоны;

- што герб Пагоня і геральдычна звязаны з ім бел-чырвона-белы сцяг у 1918г. зацверджаны Сакратарыятам Беларускай Народнай Рэспублікі ў якасці дзяржаўных сімвалаў Беларусі;

- што герб і сцяг БССР, зацверджаныя ў 1951 г., не адлюстроўваюць шматвякавую гераічную гісторыю і нацыянальныя колеры беларускага народа і сталі сімвалам адміністрацыйнага рэжыму;

- што пад сімвалам Пагоня і бел-чырвона-белым сцягам развіваліся і развіваецца беларускі адраджэнскі рух.

Вучоны савет Інстытута гісторыі АНБ прапануе:

- Зацвердзіць у якасці Дзяржаўных сімвалаў РБ герб з выявай Пагоні і бел-чырвона-белы сцяг;
- Лічыць мэтазгодным надаць суверэннай Беларускай дзяржаве назву: "Рэспубліка Беларусь".
- Вырашэнне пытання аб Дзяржаўным гімне Рэспублікі Беларусь даручыць кампетэнтнай камісіі;
- Сталіцы Рэспублікі Беларусь вярнуць старажытную гістарычную назву - горад Менск.

Члены Вучонага савета Інстытута гісторыі АНБ:

Касцюк М.П., член-карэспандэнт АНБ, дырэктар Інстытута; Біч М.В., доктар гістарычных навук, вучоны сакратар інстытута; Ліцвін А.М., кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела; Лойка П.А., кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела; Шадыра В.І., кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела; Лыч Л.М., доктар гістарычных навук, вядучы навуковы супрацоўнік; Філякоў У.Г., кандыдат гістарычных навук, старэйшы навуковы супрацоўнік; Навіцкі У.І., доктар гістарычных навук, загадчык аддзела; Ксяндзоў У.П., доктар гістарычных навук, вядучы навуковы супрацоўнік; Галенчанка Г.Я., кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела; Вяргей В.С., кандыдат гістарычных навук, старэйшы навуковы супрацоўнік; Штыхаў Г.В., доктар гістарычных навук, загадчык аддзела; Чарняўскі М.М., кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела; Гурын М.Ф., доктар гістарычных навук, вядучы навуковы супрацоўнік; Язковіч Л.У., кандыдат гістарычных навук, старэйшы навуковы супрацоўнік; Кузьменка У.І., кандыдат гістарычных навук, старэйшы навуковы супрацоўнік; Шаблік В.У., кандыдат гістарычных навук, навуковы супрацоўнік; Мядзведзеў А.М., кандыдат гістарычных навук, навуковы супрацоўнік.

24 - 30 сакавіка 1995 г.

3

ГРАМАДЗТВА

Аскоміну набілі размовы аб пастаўках энерганосьбітаў. Што зробіш. Сваё маем, але не ў дастатковай колькасці, і гэта штогод становіцца лёсасным пытаннем. Сітуацыю, у якой апынулася Беларусь апошнім часам, дарэчы параўнаць з той, калі купіўшы ў суседа лішнюю, але неабходную рэч па цане, якую яна мае на самой справе, той, пагардліва ставячыся да бяднейшага (суседа), прылюдна раз-пораз нагадвае аб гэтым: “Бачыш, каб я не дапамог...”

Праз колькі год Беларусь ўсё ж можа застацца без расейскай нафты. Прычын таму шмат. Не выратуюць аніякія дзвюхбаковыя

міжрадавыя пагадненні. Першапрычына таму - напластаванне праблем у галіне нафтаздабычы. Тры чвэрці агульнарасейскіх запасаў нафты і газу сканцэнтраваны ў Цюменскім (Заходнесібірскім) рэгіёне. Выкладзены ў артыкуле аргументы і факты - вынік журналісцкіх даследаванняў і назіранняў у заходнесібірскай рэгіёне Расеі і прэсавых канферэнцый беларускага ўрада 1994-1995 гадоў.

Сёння аичынныя сродкі масавай інфармацыі шмат пішуць пра вялізную запасынасыць за пастаўлены энерганосьбіты, але гэта часовая зьява (не на дзесяці год наперад). Зірнем на праблемы шырэй. Жыццёсцьвярджальныя перакананні прэзідэнта рэспублікі А. Лукашэнка пра надзейныя стасункі з Расеяй, пра танныя энерганосьбіты нішто іншае, як папулісцкі фарс. На першых парах пастаўка нафты і газу несумненна будзе.

Наўнасыць вуглявадароднай сыравіны абымоўлівае прыкрытэты накірунак ва ўзаемаадносінах Расеі з іншымі дзяржавамі СНД. Сёння нафта і газ перастаюць быць усяго толькі энерганосьбітамі, гэта, перш за ўсё, палітычны тавар (падзеі ў Чачні, Карабаху - таму яскравае сведчанне).

Пасля 1988 года, які ўвайшоў у гісторыю як год максімальнай здабычы нафты ў Расеі - 569,5 мільёнаў тон, пачалося рэзкае зніжэнне нафтаздабычы. За апошнія шэсць гадоў гадавы аб'ём яе ўпаў больш як на 210 мільёнаў тон. Сярод асноўных прычын - эканамічны крызіс усіх галін рэспублікі, высокапрадукцыйныя залежы нафты, падобныя Саматлору, дзе “чорнае золата” біла фантамам, ужо выпрацаваныя. Пад гэтае месцанадджэнне збудаваны адзін горад - Ніжнявартаск, у якім сёння пражывае звыш 240 тысяч чалавек. Амаль паўсюдна нафтаздабыча ідзе ўжо механізаваным спосабам, на якую затрачваюцца значна большыя сродкі. З-за адсутнасці фінансавання з бюджэту ў Расеі скарачаюцца разведаныя і эксплуатацыйныя бурэнні з-за ханічных неплацяжоў. Аб'ём эксплуатацыйнага бурэння знізіўся з 36 мільёнаў метраў у 1988 годзе да 20 мільёнаў метраў у 1992 годзе. Як ні прыкра, але даводзіцца канстатаваць: здабыццё нафты і спадарожнага ёй газу рэзка падае, а экспарт за валюту ў краіны далёкага замежжа нарастае, і яшчэ доўга энерганосьбіты будуць асноўнай экспертнай прадукцыяй для падтрымання сваёй грашовай адзінкі і гібеючай эканомікі.

“Нафтавая бочка” Расеі небяздонная. Па ацэнках амэрыканскага часопіса “Лайф” (за 1990 г.), нафтавыя месцанадджэнні пры сённяшніх тэмпах здабычы і экспарта “чорнага золата” будуць вычарпаныя да 2015 года. Дык што, нам яшчэ хопіць?! А дзеяць? Сёння якая той час, каб заклашыць падмурак для стабільнага і ўпэўненага іх жыцця. Колькі не ўзважвай аргументы апанентаў, ідэя будаўніцтва Балтыйска-Чарнаморскага калектара найбольш слушная, хоць і патрабуе значных валютных выдаткаў. Яго стварэнне - своеасаблівы этап інтэграцыі аб'яднаўшыхся (пры яго будаўніцтве) краін рэгіёна ў эўрапейскую сістэму энергазабеспячэння. У выніку, мы атрымалі б яшчэ адзін тэрмінал і магчымасць качаць нафту з таго боку, дзе яна таннейшая.

Шэраг краін, у тым ліку Расея, ужо далучаюцца да будаўніцтва тэрмінала па імпарту-экспар-

ту нафты ў Бутінгу (Buting), што на балтыйскім узбярэжжы Летувы. А ў якую долю ўвойдзем мы? Праўда, урад пачаў шукаць альтэрнатыўныя крыніцы паставак нафты ў Беларусь, скіраваўшы свой позірк на краіны Блізкага Усходу. Нарэшце. Бо спадзявацца заўжды на расейскую нафту па яе унутраных цэнах было б верхам наіўнасці і пацвярджэннем дзіцячасьці сьветапогляду. Усе нафтавыя кампаніі зьяўляюцца прыватнымі, з цягам часу, з прыходам новых людзей у Дзярждуму, размовы аб дзяржжвотах і ліцэнзых па ўнутраных цэнах скончацца, яны будуць скасаваны. Таму адносна цэн і паставак прыйдзеца дамаўляцца з нафтаздабытчыкамі.

Сёння Беларусь атрымлівае нафту па 75 долараў за тону, пры сусветнай цане ад 100 да 111 долараў. Спадарожны газ набываем па 53 доллары, калі ў самой Расеі не вышэй 25 долараў за тысячу кубаметраў. Візіт расейскага прэзідэнта Б. Ельцына раскрыў карты - акцыяніраванне вядучых прадпрыемстваў рэспублікі з удзелам Расеі, стварэнне фінансава-прамысловых групаў. Вось так на нафтавай пене паслызнуўся суверэнітэт Беларусі. Якія атрымаем ад гэтага “дэвідэнты” - пакажа час. Бо менш чым праз 40 тыдняў ва ўсходняга суседа пройдуць выбары ў Дзярждуму. Невядома, хто там прыйдзе да ўлады. Выказваньні лідэра ЛДПР Уладзіміра Жырыноўскага, адносна суверэнітэту дзяржаў СНД, сумнавыдомыя. Таму на ўнутраныя цэны застаецца толькі маліцца.

Сібір, тым больш Цюменскую вобласць, ужо

тыкаецца на своеасаблівую, пакуль што інфармацыйную, вайну. Распрацоўваюцца самыя лепшыя залежы, а сярэднія і малаэфектыўныя у цяжкадасупных месцах цюменскіх балот “паблагліва” пакідаюцца напачадкам. Пакуль “ямо вяршкі”, няма патрэбы, лічаць, укараняць новыя тэхналогіі, як і за 30 год безліцэнзійнага асвойвання Заходнесібірскага рэгіёна. Дзікая нафтаздабыча прыводзіць да экалагічнага забруджвання рэгіёну, што нявыгадна не толькі паляўнічым і аленяводам, але і нафтавікам, большасць якіх ад'язжаць нямакуды на Вялікую Зямлю.

Хто ж гаспадар сібірскіх нетраў? З месцаў, дзе непасрэдна здабываецца нафта, 30% ідзе ў бюджэт акругі, 30% - у бюджэт раёна, 20% - вобласці і 20% - у федэральны бюджэт.

Трэба прызнаць, што сёння нафтаздабыча фактычна ператварылася ў стратную галіну. Хоць афіцыйна гэта пакуль не прызнаецца. Затраты растуць амаль што ў геаметрычнай прагрэсіі. Захопніцкая эксплуатацыя нафтагазавых багаццяў Сібіры пагражае вялікімі экалагічнымі вынікамі. Штогод рэкамі Цюменскай вобласці (Обь, Табол) у Паўночны Ледавіты акіян выносіцца звыш 120 тысяч тон нафты і іншых шкодных рэчываў. Толькі з-за прарываў нафтаправодаў, труб, неадпаведнасці тэхналогіі здабычы ў Цюменскай вобласці выліваецца каля 12 мільёнаў тон, столькі ж спажывае ўся Беларусь за год. Падчас вандровак па Заходнесібірскаму рэгіёну на верталётах і цягніках шмат даводзілася бачыць як ідзе зда-

для краю трагедыя і ён не стаў квітнеючым рэгіёнам за свае нафтадоллары. Экалагічныя страты, ў разліку на адну тону нафты, у некалькі разоў пераўзыходзяць яе цану. Сабekoшт яе стараюцца зніжаць за кошт выкарыстання нізкакасных і нетрывалых трубаў, неадапаванай нафтаздабываючай тэхнікі, як расейскай, так і замежнай нафтавікі.

Ці ж не злачынства ў дачыненні да спрадвечных жыхароў Сібіры, тых жа хантаў, якія ў сваім гістарычным развіцці не прайшлі рабаўладальніцкі, феадальны і капіталістычны лад жыцця, а сустрэлі “панявольнічаў” Поўначы і Сібіры і Вялікі Кастрычнік на стадыі патрыярхальнай грамады з адпаведным уціскам з боку шаманаў? Адпаведную культуру сюды завезьлі, у тым ліку і “вогненную ваду”...

Сёння абарыгены з апаскай паглядаюць на новыя распрацоўкі месцанадджэнняў нафты, бо не хочуць быць часовымі і пасіўнымі назіральнікамі на сваёй зямлі (гл. здымак “Не губіце нашы чумы...” з архіва райгазеты “Новості Приобья”). Яны дамагліся перадачы зямель у бязвыплатнае пажыццёвае ўладанне. Так званыя радавыя ўгоддзі выдзяляюцца сем'ям, якія займаюцца традыцыйнымі народнымі промысламі і жывуць за іх кошт (да 300 гектараў, уключаючы тайгу, рэкі і пашу для аленяў). Ёсць адпаведны, наконт гэтага, і Указ N 397 ад 22.04.1992 г. Прэзідэнта Расеі. Зямлі хантаў тэрытарыяльна сутыкаюцца з месцанадджэннямі, а многія, яшчэ не разведаныя, знаходзяцца на іх. Нафтавікі прыйшлі на зямлі хантаў самавольна, не зважаючы на гэты народ. Але ён ёсць і жыве тут стагоддзямі, нягледзячы на разбурэнне іх асяроддзя жыцця.

Паацэнках сібірскага аддзялення Расейскай Акадэміі Навук, здабыча нафты ў Заходняй Сібіры, пры захаванні сёння дзеючых умоў, складзе ў 1995 годзе 145 мільёнаў тон, г.зн. падзенне нафтаздабычы ў Заходняй Сібіры рэальна працягваецца і толькі пры захаванні шэрагу ўмоў будзе

праводзіцца дынамічная перабудова нафтагазздабываючага комплексу, цэнавая палітыка дазволіць паступова перайсці да цэнаў значна набліжаных да сусветных, а канверсія абарончых прадпрыемстваў паставіць нафтавікам надзейнае абсталаванне, ужо ў 2000 годзе здабыча нафты ў Заходняй Сібіры магчыма падвысцца да 275, а ў 2010 - да 370 мільёнаў тон. Гэта магчыма толькі пры выкананні адпаведных умоў, якія пакуль не выконваюцца з-за адсутнасці грашовых сродкаў.

Па падліках экспертаў Сусветнага банка, толькі для падтрымкі нафтаздабычы на існуючым узроўні Расеі да 2000 года спатрэбіцца 25 млрд. долараў. А для таго, каб вярнуцца ў 2000 годзе да ўзроўню нафтаздабычы хача б 450 млн. тон у год (для параўнання: у 1993 годзе здабыта каля 350 млн. тон), выдаткі павінны скласці адпаведна 50 млрд. долараў...

Наўна, але час лічыць свае нафтадоллары і ўдзельнічаць у стварэнні Балтыйска-Чарнаморскага калектара. На ўласных сыравінных рэсурсах Беларусь выпускае 4% канчатковага прадукта, а 86% розных неабходных тавараў - дзякуючы пастаўкам з Расеі.

Прагнозныя запасы “чорнага золата” ў рэспубліцы складаюць 160 мільёнаў тон (толькі разведаныя месцанадджэнняў, лік якіх набліжаецца да 60). Пры існуючых тэмпах здабычы яе нам хопіць на 80 гадоў. Але своеасаблівае выйсце для рэспублікі - выкарыстанне мясцовых крыніц энергіі. Яно ў патэнцыяле малых рэк, водасховішчаў, энергіі ветра. Нават там, дзе нафты дастаткова - у Ніжнявартаскім раёне, у адным з нацыянальных пасёлкаў - Сасновы Бор - стаяць некалькі ветракоў і выкарыстоўваецца яго энергія для асьвятлення хат, аўтаномнага забеспячэння жыццяздольнасці вёскі.

Зрэшты, энергію ветра шырока выкарыстоўваюць Нямеччына, Швецыя, Данія і шэраг іншых краін сьвету. Але галоўны выхад у стварэнні канкурэнтназдольнай эканомікі, каб зарабіць цьвёрдую валюту для закупкі энерганосьбітаў па сусветных цэнах. Не трэба чакаць паблагаж сёння, якія заўтра абрынуцца стратай суверэнітэту рэспублікі, як для таго ж народу хантаў.

Як кажуць, у кожнага перыяду свае песні. Нафтазалежнасць Беларусі ад яе ўсходняга суседа - Расеі - відавочная. Таму прапаруджванне ў пошуку альтэрнатыўных крыніц энерганосьбітаў - недаравальнае. Яшчэ Марк Твэн казаў, што цяжэй усяго ў жыцці ажыццявіць наступныя тры рэчы: узыйсці на стаячую перад табой гару, пацалаваць уцякаючую ад цябе жанчыну і павучаць людзей таму, у чым яны разбіраюцца лепш цябе самога.

Л.ЯСЕНЬ.

НАФТА І ГАЗ – ТАВАР ПАЛІТЫЧНЫ

даўно запрашаюць ва Уральскую рэспубліку, ідэя якой яшчэ вісіць на рэгіянальным узроўні. І не толькі. Сібіракі настойліва патрабуюць самастойнасці. Многія сібіракі, атаясамліваючы маскоўскі ўрад з мафіяй, “у глыбіні душы” спадзяюцца на рэгіянальны орган улады. Дарэчы, лагічным уяўляецца імкненне жыхароў рэгіёнаў (Краснаярскага і Алтайскага краёў) заканадаўча адмежавацца ад дзеянняў “рукі Масквы” і даць мясцоваму кіраўніцтву больш праваў і магчымасцяў у рэалізацыі рэгіянальных інтарэсаў.

Канкрэтызуючы свае ўяўленні аб жадаемым тэрытарыяльна-дзяржаўным ладзе Сібіры, 44% апытаных краснаярцаў і 43% алтайцаў гавораць аб неабходнасці ўвядзення мытнай мяжы з іншымі рэспублікамі і рэгіёнамі, адпаведна 46% і 50% лічаць, што настаў час збіраць мытны падатак за правоз грузаў па Трансібірскай магістралі і Паўночнаму марскому шляху. На думку 31% і 37% рэспандэнтаў, неабходна свае канстытуцыя, 22% і 18% - выступаюць за свой сыгягі гімн, 19% жыхароў дзвюх рэгіёнаў лічаць неабходным стварэнне ўласнай нацыянальнай гвардыі. Сепаратысцкі настрой сібіракоў падаграецца “абоямі” у функцыянаванні інстытутаў улады на месцах (у тым жа завозе прадуктаў харчавання). Сібіракі лічаць, што “надта многа начальнікаў, але мала канструктыўнай дзейнасці ўлад” (гл. часопіс РАН “Сацыялагічныя даследаванні”, 1993 год).

За паўтары гады з дня апытання, сітуацыя яшчэ больш ускладнілася неплацяжамі за энерганосьбіты, вайной у Чачні і шэрагам іншых сацыяльных фактараў. Інтэнсіўная дзікая здабыча прыродных багаццяў апошнім часам на-

быча нафты: працуючая качалка падобна на птушку, якая несупынна штосьці кліе. І як прыкмета нафтапромыслу - мноства нафтавых азёраў, дзе, як у лютэрку, адбываюцца промні сонца і яскравае адлюстраванне верталёта.

Шматлікія рукатворныя азёры зьявіліся сярод цюменскіх балот з прыходам нафтавікоў. Усё гэта ставіць месцы нафтапромыслаў на мяжу экалагічнай катастрофы. Ідзе пагубны працэс, які кінуў на мяжу экалагічнага крызісу цэлыя рэгіёны Сібіры і Поўначы. Знойсці адказ на пытанне, як удала збалансаваць развіццё эканомікі і экалогіі, канчаткова пакуль не удалося:

*Покорители природы,
Постарались вы не зря
Ропиут северные народы:
Нет ни рыбы, ни зверья.*

Дваццаць гадоў таму (у 1964 г.) у Цюменскай вобласці здабыты першыя 290 тысяч тон “чорнага золата”, а ўжо сёння яна аб'яўлена зонай экалагічнага бедства і надзвычайнай экалагічнай абстаноўкі. У цэнтры Заходняй Сібіры штучна ствараецца пясчаная пустыня. Малаколькасныя народы Поўначы і Сібіры выцясніліся з уласцівых ім традыцыйных промыслаў збірання ягад, грыбоў, арэхаў, здабычы футра і рыбалоўства асятровых і ласосевых, становяцца выгнаннікамі ў родных краях.

Аб'яднаўшыся ў Асацыяцыю народаў Поўначы, абарыгены, прадстаўляючыя 26 этнічных груп (налічваецца каля 184 тысяч чалавек), загаварылі аб сваіх праблемах, аб тым, што яны загнаны ў вугал і пастаўлены ва ўмовы выраджэння нацыі. Нафтавы “бум” абрынуўся

СУМЕЖЖА

«НАША МЭТА - ГЭТА АБ'ЯДНАНЬНЕ ЎСЁЙ НАЦЫІ...»

Гутарка са старшынёй Рады Згуртавання беларусаў сьвету "Бацькаўшчына" спадарыняй Ганнай Сурмач, якая нядаўна зноў наведала Вільню.

- Ці не найбольш плённая сувязі ў Вас з беларусамі Віленшчыны?

- Можна не найбольш, але гэта сапраўды плённая кантакты, бо, ўвогуле, вельмі добра складваюцца міждзяржаўныя адносіны між Летувой і Беларуссю, усталяваны нармальныя адносіны дзвюх дзяржаў замест, як некалі, сацыялістычнага псеўдапаборніцтва. Мы імкнемся дапамагчы беларусам у Летуве, каб яны мелі сваё суполькі, і, дзякуй Богу, Летувіская дзяржава стаіцца да гэтага цывілізавана. Ёсць дэпартамент, які займаецца справамі нацыянальных меншасцяў. Гэта вельмі важна нават для самой летувіскай нацыі. Існуе, праўда, адзін нюанс - гэта этнічныя тэрыторыі, але гэта, лічу, зьява ў сьвеце звычайная, а наша задача - гэта дапамагчы ў разьвіцці культуры беларусаў у Летуве.

- Ці гэта ўвогуле асноўная задача Згуртавання?

- Асноўная задача - гэта аб'яднаньне ўсёй нацыі. Практычна гэта азначае стварэньне сусветнай беларускай супольнасьці. Нам цяпер вельмі важна аб'яднацца, згуртавацца перад абліччам сапраўды галетаўскага пытаньня: быць ці не быць Беларускай Незалежнай дзяржавай? Гаворка ідзе пра арганізацыйнае аб'яднаньне. Акрамя гэтага - устанавленьне культурных сувязяў. Раней жа дзяржаўныя чынікі не прызнавалі, што ў нас ёсць беларускае замежжа. А тыя ж людзі не могуць выкінуць са свайго сэрца і сьвядомасьці родную песню, свой танец, сваіх продкаў. Яны хочуць мець сувязі з Айчынай. Ім трэба дапамагчы: хоць мастацкі калектыв прывезьці, каб паслухалі, да сябе запрасіць, каб пабачылі сваю Бацькаўшчыну. Гэта - не палітыка, гэта - чыста чалавечы надыход, гэта - жыцьцё.

- Вы казалі пра стварэньне сусветнай беларускай супольнасьці. У Польшчы падобная арганізацыя і называецца "Вспульнота Польска".

- У Польшчы вельмі добра праводзілася і праводзіцца праца з замежжам. Гэта вельмі важна, што дзяржава не забывае пра сваіх дачок і сыноў, і мы часта вучымся на тым, што і як робіць у гэтым накірунку Польшча. "Вспульнота Польска" - гэта, як і мы, грамадская арганізацыя, але яна карыстаецца падтрымкай дзяржавы. На жаль, нашая "Бацькаўшчына" такой падтрымкі не атрымлівае, бо, фактычна, мы не адбудавалі яшчэ нацыянальна сьвядомай дзяржавы, і таму нашая арганізацыя жыве з вялікімі складанасьцямі. У савецкія часы ў нас была імітацыя сяброўства з замежжам, была арганізацыя "Беларусь - Радзіма", якая падтрымлівала толькі пэўныя прасавецкія накірункі. Але ж большасць нашае эміграцыі - гэта якраз тыя, хто савецкую сістэму не ўспрыняў. І менавіта з думкай пра гэтую большасць і была створана наша альтэрнатыўная арганізацыя. "Бацькаўшчына", як арганізацыя Згуртаваньня беларусаў сьвету, паўстала ў верасьні 1990 г. на хвалі сьвяткаваньня 500-годдзя нараджэньня Скарыны - чалавека, які стаў ля вытокаў сьвядомасьці нашай нацыі, і, менавіта ён, у 1990 годзе аб'яднаў беларусаў Беларусі і замежжа, якія прыехалі на сьвяткаваньне.

- І першым вашым мерапрыемствам...

- Быў Першы Зьезд беларусаў сьвету, які адбыўся ў ліпені 1993 года ў Менску. Прыехала на яго больш 1,5 тысячы дэлегатаў з замежжы і Беларусі. Практычна тады мы ўсвядомілі, што вельмі шмат беларусаў жыве па-за межамі Бацькаўшчыны. Гэта недзе кожны чацьвёрты. Тут заважыла і гісторыя, і геаграфічнае становішча. Праз нашу тэрыторыю праходзілі ўсе каталізмы, і цяпер заўсёды насельніцтва, частка якога выкідвалася з этнічнай тэрыторыі. Вельмі вялікія страты былі ў са-

вецкія часы: гэта і рэпрэсіі, якія вынішчалі народ фізічна, і розныя "цаліны" і новабудовлі былога Саюза, куды ехала найбольш маладая і, мабыць, найбольш працавітая частка насельніцтва...

- Дзяржава Вас, як я зразумеў, не падтрымлівае ні маральна, ні, тым больш, матэрыяльна. А ці ёсць нейкая падтрымка з боку багатай дыяспары ў багатых краінах?

- Я прадстаўляю арганізацыю, якая на самым пачатку сказала сабе: ні ў якім разе не ставіць пытаньня так, каб карміцца за кошт дыяспары. На сёньняшні дзень, наколькі мне вядома, вельмі ўжо многа ў яе прасіце: і грошай. Яе пачынаюць даць як тую карову. І таму мы вырашылі: грошы ў дыяспары не зьбіраць. Мы нават складкі ў дыяспары не бярэм. Можна нехта, прыехаўшы, і пакладзе сотню долараў за тое, што мы яму высылем друк. Усё астатняе мы зарабляем самі: круцімся, так бы мовіць, ужо цалкам у рынку. Сёньня ўвогуле кожная ідэя мае нейкую вагу толькі тады, калі ты можаш забясьпечыць сябе матэрыяльна. Па статыстыцы ААН, усе дзяржавы выдаткоўваюць грошы на прапаганду сваёй культуры ў сьвеце. Гэта нармальна зьява. А наша дзяржава яшчэ не такая багатая.

- Можна некалькі слоў пра сябе?

- Я - гісторык па адукацыі. Пасьля заканчэньня Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэту многія гады працавала ў сістэме дзяржаўных архіваў, узначальвала Дзяржаўны архіў музея літаратуры і мастацтва. Ад самага пачатку адраджэньня ўдзельнічаю ў гэтым працэсе, стаю за незалежнасьць нашай дзяржавы. Я адзін з арганізатараў "Бацькаўшчыны", і гэта мая, так бы мовіць, дзялка, дзе я хачу працаваць і працую.

- Жадаю Вам поспехаў у гэтай галіне і дзякую за размову.

Гутарыў Уладзіслаў СТРУМІЛА.

ДЗЯКУЙ
ПРЭЗІДЭНТАМ
ЗА ПРАЗРЫСТЫЯ
МЕЖЫ

Не паспелі, як кажуць, высахнуць чарнілы пасьля падпісаньня расейска-беларускіх дамоваў, як з гэтага дакументу скарystalі грамадзяне... Індыі, Бангладэш, Афганістана, Шры-Ланкі. Што ім якаясьці Беларусь, калі маскоўскія межы вядуць аж пад нашы Брузгі ці Сапацкіно.

Вось і напачатку сакавіка з Масквы ў Горадню прыбыла з вышэйназваных краін вялікая група бежанцаў на Запад, у тым ліку сярод іх былі дзеці, жанчыны і хворы на дызэнтэрыю. Прасядзеўшы звыш сутак у лесе, яны, падманутыя "праваднікамі", згаладаліся і вымушаны былі выйсьці ў блізкажучую вёску. Тут "нярускіх" убачылі жыхары і затэлефанавалі памежнікам.

Зараз бежанцы жывуць у жаўнерскім кашары, ядуць салдацкую кашу. Зрэшты, так і будзе, пакуль у нашай дзяржаве не створаць цывілізаваныя законы.

М.М.

НАРВЕЖЦАЎ
ЦІКАВІЦЬ ЗАКАЗ,
ГОРАДНЮ - АЧЫСТНЫЯ
ЗБУДАВАНЬНІ

16-17 сакавіка ў Горадні знаходзілася дэлегацыя муніцыпалітэту нарвежскага горада Крыссьціансэйд. Яна была прынята ў гарвыканкаме. Мэр Горадні Генрыс Крупенка і дэпутат з Крыссьціансэйда Пэр Олаф Квітлі падпісалі дамову аб будове ў горадзе над Нёманам збудаваньняў па ачыстцы сычэкавых водаў і нады за кошт сродкаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

Нарвежскі бок будзе дамагацца атрыманьня грошай і ў выпадку іх выдзяленьня выступіць у якасьці падрадчыка. Яго цікавіць, у першую чаргу, заказ, бо ўсе работы будучы выконвацца нарвежцамі. У сваю чаргу, горад таксама будзе рабіць захады, каб атрымаць грошы.

Верагоднасьць атрыманьня сродкаў пад будаўніцтва ачыстных збудаваньняў у Горадні вялікая, бо Нарвегія ўваходзіць у першую пяцёрку донараў ААН і рэдка карыстаецца грашмыма гэтай арганізацыі.

Аналягічныя прапановы ў свой час рабілі немцы і паліякі, але ставілі ўмову, што будучы прывозіць сьмецьце і спальваць яго. Нарвежцы ж нічога не патрабуюць.

А.ДУК.

ЛЕТУВА

МНОГІЯ ПА-РАНЕЙШАМУ
ХВОРЫЯ НА ПАЛІТЫКУ

Служба інфармацыі і сацыяльна-палітычных дасьледаваньняў, інстытут міжнародных адносін і палітычных навук па заказе фонда Ф.Наўмана правялі палітычнае дасьледаваньне "Палітычная культура Летувы". Былі апытаны 1002 грамадзяніна краіны з 115 населеных пунктаў усіх рэгіёнаў Летувы.

Толькі кожны дваццаты рэспандэнт праяўляе стастаньні і глыбокі інтарэс да палітыкі. Яшчэ 45 працэнтаў палітыка цікавіць. Для 40 працэнтаў аптаных яна не прадстаўляе інтарэсу. Астатнія яе ўвогуле ігнаруюць.

У дзейнасьці палітычных арганізацый прымаюць удзел 5 працэнтаў рэспандэнтаў, 12 працэнтаў - займаюцца агітацыяй у час перадвыбарчай кампаніі ці рэфэрэндумаў, 14 працэнтаў - ходзяць на дэманстрацыі, мітынгі, пікеты, удвая больш гатовыя падпісацца пад калектывнымі заявамі.

Гісторыяй сваёй дзяржавы ганарача 60 працэнтаў рэспандэнтаў, а урадам, Сеймам, судамі, эканомікай краіны - ад 0,9 да 2 працэнтаў.

У якасьці галоўнага дасягненьня Летувы часьцей за ўсё ўпаміналася аднаўленьне незалежнасьці (67,3 працэнта) і забесьпачэньне правоў і свабод чалавека (10,5 працэнта).

LR

ВЕСТКИ З ПОЛЬШЧЫ

"Пра тое, ці будзе новы ўрад камуністычным, ці не, будзе сьведчыць кішталт новай канстытуцыі", - засьведчыў кардынал Польшчы Юзэф Глемп, вярнуўшыся з Рыму. Ён таксама сьцьвердзіў, што афіцыйныя дэкларацыі адыходу ад марксізму павінны быць надцьверджаныя канкрэтнымі дзеяньнямі. Нахвону думку, стварэньне ў Польшчы мудрай Новай Канстытуцыі, якая глядзела б у будучыню і брала пад увагу імкненьні ўсяго народу, - было б першым канкрэтным крокам.

17 сакавіка ў Варшаве адбылася маніфэстацыя працоўных вайсковай авіяцыйнай прамысловасьці. Намеснік міністра прамысловасьці Раман Чарвінскі асьведчыў, што прафсаюз работнікаў вайсковых заводаў замест кампрамісаў шукае контрверсій, а гэтым шляхам праблему не вырашаюцца.

Між тым, удзельнікі маніфэстацыі дамагліся скасаваньня абмежаваньняў экспарту польскай зброі, падпісаньня шматгадовых урадавых заказаў на вайсковую тэхніку, падпісаньня новай калектывнай дамовы аб працы, а таксама бясплатнай перадачы працоўных авіяцыйных

ды вайсковых заводаў 20% акцый дадзеных прадпрыемстваў.

Падчас дэманстрацыі было спалена пудзіла прэм'ер-міністра Польшчы Юзэфа Алексы.

Шэф польскай дыпламатыі Уладзіслаў Барташэўскі лічыць, што Польшча мусіць больш актыўна ўдзельнічаць у сьвяткаваньні 50-х годкаў заканчэньня Другой сусьветнай вайны.

- Гэтая дзяржава, як Польшча, якая мае такую ж гісторыю і такое грамадства, не можа не прысутнічаць, альбо прысутнічаць недзе ў другім ранзе на гэтым сьвяткаваньні, - сьцьвердзіў ён у інтэр'ю для польскага радыё. На думку сп. Барташэўскага, месцам, дзе павінен прагучаць голас Польшчы, зьяўляецца сталіца краіны, якая напала на Польшчу, горад, які ў 1945 годзе быў здабыты пры ўдзеле польскіх жаўнераў.

Тым часам Бонн засьведчыў, што ў сьвяткаваньні 50-х годкаў заканчэньня Другой сусьветнай вайны ўдзел польскага прэзідэнта не запланаваны. Нямецкія планы запрасіць прадстаўнікоў толькі чатырох краін, якія паканалі фашызм: прэзідэнтаў ЗША, Расеі, Вялікабрытаніі ды Францыі.

УКРАЇНА

ХАРКАЎ

Адкрыты прыём экспанатаў у музей "Сабатажнікаў, шавіністаў і адстаўнікоў ад украінскай культуры". Аб гэтым паведамілі 19 сакавіка прадстаўнікі палітычнага аб'яднаньня "Дэмакратычная Харкаўшчына".

У музей прымаюцца дакументы, фотаздымкі, магнітафонныя запісы, відэаплёнкі, газеты і публікацыі, у якіх раскрываюцца факты і сутнасьць антыўкраінскага сабатажу, накіраванага на падрыў стабільнасьці ўкраінскай мовы і адраджэньня СССР. У адносінах сабатажнікаў, па словах членаў "Дэмакратычнай Харкаўшчыны", будучы рабіцца "сякія-такія санкцыі".

КІЕЎ

"Адносна Мяшкова мы будзем дэклінаваць так, як у сабе дома". Такую заяву зрабіў 20 сакавіка на прэс-канфэрэнцыі Старшыня Бярхоўскага Савета Украіны А.Мароз. Ён ёй адзначалася, што прыняты

парламантам краіны, ў адносінах Крыма, пакет дакументаў павінен прывесцьці работу ўсіх органаў улады ў рэспубліцы ў адпаведнасьці з Канстытуцыяй Украіны. Пасада Прэзідэнта Крыма Асноўным законам не прадугледжана.

ХАРКАЎ

"Я зрабіў гэта наўмысна, бо лічу Леніна катам, помнік якому трэба разбурыць", - заявіў 20 сакавіка на паседжаньні Дзяржаўнага раённага суда горада Харкава Уладзімір Панкоў. Ён абвінавачваецца ў хуліганстве па артыкулу 206, ч.1 Крымінальнага кодэксу Украіны за тое, што некаторы час таму абліў чырвонай фарбай помнік Леніну, размешчаны ў цэнтры горада.

На думку мясцовых праваабаронцаў, справу неабходна разглядаць не ў крымінальным, а ў адміністрацыйным парадку. Аднак судзіць з гэтым не пагаджаюцца.

РАСЕЯ

ПРЫЧЫНА КРЫЗІСУ -
НЕЗАЛЕЖНАСЬЦЬ

"Расейскае грамадства ўвогуле не схільна адчуць сваю ўласную віну", - заявіў Сяргей Кавалёў, выступаючы на сямінары "Правыя асьпекты чачэнскага крызісу". Гэты навукова-асьветніцкі сямінар для праваабаронцаў і журналістаў арганізаваў Навукова-дасьледчы асьветніцкі цэнтр "Мемарыял". Каментуючы падзеі ў Чачне, Кавалёў адзначыў, што "нельга жыць у дзяржаве, якая так сябе паводзіць". На думку спадара Кавалёва, галоўнай прычынай чачэнскага крызісу зьявілася "аднабаковае рашэньне аб дзяржаўнай незалежнасьці Чачні".

НАРКОТЫКІ І РЭЛІГІЯ

У памяшканьні рэлігійнай арганізацыі "АУМ СІНРЫКЕ" зроблены несанкцыянаваны вобск, у выніку якога знойдзены наркатыкі. Вобск быў праведзены супрацоўнікамі праваахоўных органаў Масквы. Аднак у сваёй заяве кіраўніцтва "АУМ СІНРЫКЕ" поўнасьцю абвясціла інфармацыю, што ў памяшканьні захоўваліся наркатыкі. Наадварот, у заяве сказана, што дзесяткі вернікаў бачылі, як міліцыянты прывезлі з сабой мяшэчкі з невядомай начынкай і самі ж раскідалі іх па падлозе.

Акцыю міліцыянтаў прыхільнікі "АУМ СІНРЫКЕ" расцэнююць як правакацыю.

БЫЛІ ДЫРЫЖОР -
ХАБАРНІК

Былі дырыжор аркестра Заходняй групы войск маёр Г.Шкутнік, які абвінавачваецца ў атрыманьні хабараў, асуджаны на год і два месяцы пазбаўленьня волі без канфіскацыі маёмасьці. Такі вынесены прыгавор суда вайскавай часткі N 36822 Судом таксама ўстаноўлена, што з улікам часу, праведзенага абвінавачваемым пад вартай падчас сьледства, азначаны яму тэрмін пакараньня ён адбыў.

Г.Шкутнік вызвалены з залы паседжаньня. Па рашэньню суда ён застаецца ў сваім вайсковым званьні і не паўбаўляецца заслужаных ім урадавых узнагарод.

(Э.-Х.)

24 - 30 сакавіка 1995 г.

5

ДАСЬЛЕДАВАНЬНІ

3 АРХІВАЎ

25 САКАВІКА 40 ГОД ТАМУ

«ДАРАГІЯ ПАРТЫЙНЫЯ СЯБРЫ, УСЕ БЕЛАРУСЫ НА БАЦЬКАЎШЧЫНЕ І НА ЭМІГРАЦЫІ!

Беларуская Незалежніцкая Партыя вітае ўсіх Вас з 37-мі ўгодкамі абвешчання Незалежнай Беларускай Рэспублікі.

Крывавы Бальшавіцкі тыран патаптаў нашу Вольнасьць, акупаваў нашу тэрыторыю. Аднак ідэі Незалежнасьці ён ня мог здушыць у грудзёх беларускага народу.

ДАРАГІЯ ПАРТЫЙНЫЯ СЯБРЫ НА БАЦЬКАЎШЧЫНЕ!

Хоць моцны і люты ёсьць ворган з якім Вы змагаецеся, але Ваша мэта

ёсьць сьвятая. У гэтым цяжкім змаганьні Вы маеце падтрыманьне Вольнага Сьвету.

Трымайце моцна ў сваіх пэўных руках сыяг Вольнасьці, сыяг Незалежнасьці беларускага народу. - **ВЫТРЫВАЙЦЕ!**

Вы ж, дарагія сябры замежжа, гуртуйцеся навокал Партыі і памятайце аб тых абавязках, якія на Вас укладала Партыя. Бязлітасна і ўсюды змагайцеся з камунізмам. Ідзіце пэўна да сваёй мэты - зьнішчэньня бальшавізму і вы-

зваленьня свайго шматпакутнага народу.

Хай гэты несьмяротны, жывы агонь у вашых грудзёх незгасае, хай ён разгарыцца ў вялікае полымя, якое сваёй сілай зьнішчыць грознага ворага і вызваліць з нядолі наш народ.

Слава змагара, якія злажылі сваё жыцьцё за вызваленьне Бацькаўшчыны!

Слава героям і багатырам з радой БНР, якія змагаюцца за вольнасьць і Незалежнасьць Беларусі!

Слава ўсяму Беларускаму Народу, які не схіліў галаву перад лютым ворагам!

ЖЫВЕ ВОЛЬНАЯ І НЕЗАЛЕЖНАЯ БЕЛАРУСЬ!

Цэнтральны Камітэт Беларускай Незалежнай Партыі

Сакавік, 1955 г. Нямецчына.

Падрыхтаваў да друку Ян ВЕЖАН.

25 САКАВІКА 19 ГОД ТАМУ

«ЗВАРОТ

Браты Беларусы! Сябры Б.В.Р.-цы!*

Мінула 58 гадоў, калі Рада Беларускай Народнай Рэспублікі ў дзень 25-га сакавіка 1918 г. апавясыціла ўсяму Сьвету волю Беларускага народу аб адраджэньні незалежнай дэмакратычнай дзяржавы - Беларускай Народнай Рэспублікі - у яе этнаграфічных межах. Нарэшце зьдзейсьніліся адвечныя імкненьні Беларускага народу, і пачалася дружная праца па адбудове дзяржаўнага будынку. Але вораг не спаў. Лютым хіжаком накінуў ён на адроджаную рэспубліку, каб паканаць яе. Адчайна абараняўся Беларускі народ, грудзмі засланьні шляхі да роднае зямелькі, але сілы былі ня роўныя, і чырвоны тыран перамог. Запрацавала ГПУ. Перапоўніліся вязьніцы. Гінулі лепшыя сыны і дачкі - краса і гонар беларускага народу, усьцілаючы трупамі далёкія шляхі на Калыму, Таймыр, Байкал, Запаляр'е.

Але хоць Маскоўскія дэспаты задумалі адроджаную дзяржаву, яны не змаглі зьнішчыць вольналюбівага ду-

ха Беларускага народу, яго імкненьняў да свайго незалежнага самастойнага дзяржаўнага жыцьця. І 58 гадоў Беларускі народ няспынна вядзе барацьбу за сьвятыя ідэалы 25-га Сакавіка або ў шэрагу паўстаньняў, напрыклад: Аршанскае, Дабрамысьленскае, Сеньнінскае, Віцебскае-Сурацкае, Вяліжскае, Гарадзецкае, Усьвяцкае, Тарапецкае, Любаньскае, Магілёўскае, Бельскае, Гжацкае, Парэцкае, Духаўшчанскае, Вязьненскае ў Полаччыне, станцыя Леленквіна, Гомельскае - гарнізон Стрэкапытава, Слуцкае, Койданаўская Незалежная Рэспубліка з атам. П.Калечыцам, Незалежная Партызанская рэспубліка ў трыкутніку Кузьмічы - Нежын - Кутніна з палк. Багалевічам, існаваўшая аж да 1927 г., паўстаньні Мірскае, Рагачоўскае, Івянецкае, Койданаўскае, Пянькоўска-Будзкае, Бешанкавіцкае і інш., або ў Зялёнай арміі, як Магілёўская з 15 тысяч зялёных, атаманы Сокал, Трухан, лейц. Люцко, Хведар, Цішка, Моніч ды інш., або ў

нацдэмаўскай працы, зародкам якое быў Ю.Лістапад.

58 гадоў Беларускі народ крывёю сваіх лепшых сыноў і дачок аплочвае непахіснае геройскае змаганьне за вызваленьне з-пад Маскоўскага ярма, за адбудову свае незалежнае дзяржавы. Беларускі народ спадзяецца і на нашу дапамогу. Ён чакае толькі зручнага моманту, каб дружна выступіць супраць Маскоўскіх акупантаў, скінуць накінутую Масквою камуністычную тыранію, ды пачаць адбудоўваць сваю вольную незалежную дзяржаву. Віншуючы Вас з 58-й гадаўшчынай Дня Незалежнасьці БНР, зычу здароўя, сілы і вытрываласьці ў далейшай барацьбе за сьветлыя ідэалы Векапомага Акту 25 Сакавіка.

Палк. Алесь БАРАВЫ,
Старшыня Галоўнай Управы БВР.
Сакавік 1976.*

* - БВР - Беларускі Вызвольны рух - Беларуская вэтэранская арганізацыя на эміграцыі. - Ян Вежан.

**Янка МАКАРЭВІЧ,
беларускі эміграцыйны паэт.
БАЙЦАМ ЗА ВОЛЮ**

*Бязьвесна палеглі ў крыва-
вым змаганьні*

*Ляжаць невядомым
магільным капцом.*

*Ніхто тут не плача у сьвя-
та караньні,*

*Ніхто не успомніць герояў-
байцоў.*

*Ім вецер хаўтурныя маршы
іграе,*

*Ды шопатам ціхім шалешча
лазьняк.*

*Калінава вецьце да снукалы-
хае,*

*Да росы на раньніцу - маці
сьвяза.*

*Дык сьпіце байцы, хай
сьніцца вам воля,*

*Бацькоўшчыны нашай, за
што паляглі!*

*Засьсяе йшчэ сонца над на-
шай патолляй*

*І будзе народ наш - пан
ўласнай зямлі!*

ЮРКА СТАСЕВІЧ

ПАРТЫЗАНКА ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

(Друкуецца на мове арыгіналу.

Заканчэньне. Пачатак у N110.)

Адбываліся крывавыя расправы. Гурына застрэлена ў Вільні. Лучнікі з партызанамі ад абкама Наваградка, Кузьму, застрэлена, страляна лучнікі на Піншчыне Гука і іншых. Вапшаўсу і Арлоўскаму наказана ісьці на адпачынак у СССР, у слаўную Лошыцу. Вапшаўсаў, Арлоўскі, Корж, Рабцэвіч і яшчэ некалькі чакістаў, што былі з імі, атрымалі нагароды і паехалі ў Менск (Корж, Рабцэвіч атрымалі потым генеральскія чыны, Вапшаўс і Арлоўскі - палкоўніцкія). Рэшту трымалі ў Лошыцы. Іх там і растрэляна разам з Мухай, паводле тых вестак, якія прынёс наш партызанскі выведнік (успаміны ат.Перагуда), як і паводле асьветчаньняў самых камуністычных дзеячоў (Анісаў, Корчык), калі іх пыталі свае камуністы (Корчык по-

тым быў так жа растрэляны). Ахвіцьяльны павод быў, што мухаўцы ўначы выкрасілі з Лошыцы і абрабавалі савецкі цягнік. Паводле цэкіста Канстанчука, як ён чуў ад аднаго Польскага цэкіста, Муху растрэляна значна раней, яшчэ ў 1924 годзе, бо быў нявыгодны для дзеяньняў чакіста Арлоўскага. Нам цікава было б даведацца больш аб новай версіі "гіторыка" Ладусэва, што Муха быў убіты ў спатычцы з Палякамі. Дзе? Калі? І чаму ўсе да гэтае пары аб гэтым маўчалі? І нікто аб гэтым ня знаў і не напісаў?

Партызанка Зах.Беларусі 1919-1925 г.г. была спачатку часткова стыхійная, а потым арганізаваная сыцісла пад сыцягам Беларускай Народнай Рэспублікі. Чаўпня аб нейкіх сутыках яе з Польскай ўладай - звычайная брахня. Затое ёсьць фактам, што на тэрыторыі З.Беларусі была антысавец-

кая партызанка "Зялёнага Дуба" атамана Дзяржача, які меў штаб у Пінску і якога атрады складаліся ў бальшыні з беларусаў з БССР, былых Балахоўцаў і перайшоўшых Польскую мяжу "зялёных". Гэтым атрадам дапамагала Польшча (цэнтры ў Баранавічах, Лунінцу і інш.) зброяй і іншым і дапамагала ім пераходзіць савецкую мяжу для баёвай дзейнасьці там. Але на адмену ад Расейскіх камуністаў у атрадах "Зялёнага Дуба" былі ўсе беларусы і то са Усходняй Беларусі, а не так як савецкія дыверсанта Вапшаўсы, ўдаваўшыя мясцовых Беларусаў.

Р.С.: Заўвага 1-я. Нядаўна зьмешчаны ўспаміны памерлага дац.Яўхіма Кіпеля ў "Беларусе" - удзельніка абвешчэньня Сав.Беларускай Рэспублікі ў Смаленску, у якіх ён успамінае, што ў сав.канц. лагерах сустраў былых партызанаў у Лошыцы. Зна-

чыць выходзіць, што ў Лошыцы растрэлялі не ўсіх, а некаторых выслаі даканчавалі ў лагерах.

Заўвага 2-я. Гісторык Ладусёў паклікаецца на архіўныя дадзеныя, дык хіба яму будзе лёгка знайсці справаздачу сваім уладам чакіста дыверсанта Арлоўскага, аб разьмежаваньні тэрыторыі дзейнасьці савецкай партызанкі: Арлоўскага і падручных, ад партызанкі называўшай сябе: 5-ай групай Войск БНР, на дамаганьне гэтай апошняй, Арлоўскі пад імем "Аршынава" прымаў асабіста ўдзел у спатканьні з прадстаўнікамі партызанкі БНР (Харэўскі, Хмара (Разумовіч - С.Д.)) і пагадзіўся на разьмежаваньне (на Усход ад Віленска-Баранавіцка-Лунінецкай чыгунавай лініі прызнавалася Мусе-Аршынаву і супольнікам, на Запад ад гэтае лініі - для партызанкі 5-ай Групы Войск БНР).

Праграма тэлеперадач

Пяндзеляк, 27 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.35 Ранішні катэяль. 7.50 Фінансавы час. 8.05 "Вяртанне ў першп снег". Дак.фільм. 8.15 Студыя "Палітыка". 8.30 "Барні Барнато". Маст.фільм. 9.35 Чароўны экран. Праграма мультфільмаў. 9.55 "Ціхія троечкі". Маст.фільм. 1-я і 2-я серыі. 12.05 "АВС-клуб". Англіскае вучым самі. 12.20 "Меншы срод братоў". Маст.фільм. 1-я і 2-я серыі. 14.55 Мультфільм. 15.05 Чарнобыль:проблемы і рашэнні. 15.35 Канкурэнт. 16.15 "Калыханка чатырох чарадзейніц". Тэлеспектакль. 16.45 Вытокі. Урокі беларускай мовы. 17.00 Творчы вечар пісьменніцы Вольгі Іпатвай. Частка 1-я. 18.00 АТН, Бі-бі-сі, Сі-эн-эн. 18.45 Праспект. Інфармацыйна-аналітычная праграма. 19.15 Студыя "Край". "Кола часу". Гістарычны календар. 19.45 Перадача з Гомеля. 19.55 "Галасы прошалага". Перадача 2-я. 20.25 Дзень стагоддзя. 20.40 Калыханка. 21.00 Навіны. 21.40 Студыя "Палітыка". 21.55 Кліп-канцэрт. Ядвіга Папалаўская і Аляксандр Ціхановіч. 22.05 Спартыўны тэлекур'ер. 22.20 26-ы Міжнародны турнір па вольнай барацьбе на прызы Аляксандра Мядзведзя. 23.00 Навіны. 23.15 Шоу-прагноз. 23.20 Пад купалам Сусвету. 23.30 "Блакітны карбункул". Маст.фільм.

Канал "Астанкіна"

5.30 Ранак. 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 22.50 Навіны. 8.00 "Незвычайная сватка". Мультсерыял. 8.25 "Дзікая Роза". Тэлесерыял. 9.00 Чалавек і закон. 9.30 Расія і Кавказ. 14.00 Пад знакам Меркурыя. 14.20 Фондавы рынак. 14.30 Хроніка дзелавага жыцця. 14.40 Адукацыя і бізнес. 15.00 Зорны час. 15.40 Напачатку. 16.20 "Элені хлопцы". Маладзёжны серыял. 16.50 Свет сёння. 17.00 Ва ўсіх на вуснах. 17.30 У гэтыя дні 50 год назад. 17.45, 20.30 Надвор'е. 18.00 Час пік. 18.30 "Дзікая Роза". Тэлесерыял. 19.00 Хто вы? 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час. 20.40 Сустрача з А.І.Салжаніцыным. 20.55 Гол. 21.30 "Тэатр + ТВ". Да Міжнароднага дня тэатра. 21.20 Прэс-клуб. 23.40 "Тэатр + ТВ" (працяг). 0.10 Аўта-шоу. 0.20 Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

6.00, 7.00, 11.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі. 6.05 Рыміка. 6.20 Зоркі гавораць. 6.25 Рака часу. 6.30 Формула 730. 7.25 Тэлегазета. 7.30 Час дзелавых людзей. 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі. 8.25 Дэпеша. 8.55 Ключавы момант. 9.05 Звычайная сямя ваенная. 9.25 Музычны экспромт. 9.40 "МХАТ на Енісеі". Да Міжнароднага дня тэатра. 10.25 Гандлёвы дом. 10.40 Сялянскае пытанне. 11.05, 13.20 Дзелавае Расія. 14.10 "Розныя каменні Эрмітажа". Дак.фільм. 15.05 Там-там навіны. 15.20 Свята кожны дзень. 15.30 Мульці-пульці. 16.05 Новая лінія. 16.45 У гэты дзень... 16.50 Бясшумныя ідэі. 17.20 Рэпартажы з месці. 17.30 Выратаванне 911. 18.25 Вуснамі дзіцяці. 19.25 Падрабязнасці. 19.35 "Смерць у Іерыхоне". Маст.фільм. 1-я серыя. Частка 1-я. 20.40 Рэпартаж. 21.00 Бяз рэтушы. 22.30 Рака часу. 22.40 Аўтаймгенне. 22.45 "Апошні кантракт". Маст.фільм (Італія). 23.35 Цішыня N 9.

Санкт-Пецярбург

16.40 "Як трапіць у Лукамор'е". Фестываль тэатраў казкі. 17.00 Мультфільм. 17.15 "Правільныя саветы". Дак.фільм. 17.40 Крыжыкі-нодзікі. 18.20 Музычны момант. 18.30, 21.30 Інфарм ТБ. 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 Тэлеблці. 19.10 Вялікі фестываль. 19.25 "Мануэла". Маст. фільм. 20.10 Гульня "На роўным месцы". 20.45 "Вароне дзесяці бог...". Тэлефільм. 21.10 Тэлеграма. 21.15 Тэлеслужба бяспекі. 21.45 Спартыўныя навіны. 21.55 Гараскоп. 22.05 "О, Мельніца". Тэлеспектакль. 23.35 "Сумаваць не трэба". Фільм-канцэрт.

ПОЛЬШЧА - 1

07 05 Кава ці гарбата? 08 45 Размова. 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультфільм. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым пра дзяцей. 10 55 Англіскае мова для дзяцей. 11 05 "Доктар Квін". Серыял вытв. ЗША. 11 50 Музычная праграма. 12 00 Праграма для жывёл. 12 20 Што мяне турбуе. 12 30 Свет людзей. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Сталізін па-польскі. 13 55 Дакументальны фільм. 14 50 Агнём і мячом. 15 05 Бялізасная камера. 15 15 Энцыклапедыя Другой сусветнай вайны. 15 35 Тайная гісторыя СССР. 15 50 Праграма на вечар. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Альтэрнатывы. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Супернавучанне. 17 35 Гуляй з намі. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Публіцыстычная праграма. 19 10 "Марфі Браун". Серыял вытв. ЗША. 19 40 Юбілейная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Тэлеаўдыё. 23 00 Пульс дня. 23 15 Тудзень прэзідэнта. 23 25 Мініадуры. 23 30 Тэлечасопіс. 00 00 Навіны. 00 20 "Мая ноч у Мауд". Фільм вытв. Францыі. 02 10 Забаўляльная праграма.

ПОЛЬШЧА - 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Ранішні госьць. 08 30 Англіскае мова. 08 40 Музычныя навіны. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Камедыйны серыял. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны серыял. 11 00 Мультсерыял. 11 25 Тэлегурнір. 11 50 Прафесія - амаг. 12 20 Твары тэатра праз год. 12 50 Кракаўскія легенды. 13 00 Дакументальны серыял. 14 00 Панарама. 14 20 "Чараўнік з вуліцы Вязы". Серыял вытв. ЗША. 15 10 Музычны журнал. 15 50 Мультсерыял. 15 55 Прывітання. 16 00 Мультсерыял. 16 30 Мульціхобі. 17 00 Апетит на здароўе. 17 30 Футбольны журнал. 18 00 Дакументальны фільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлегурнір. 20 35 Праграма для дзяцей. 21 00 "Ало, ало". Серыял вытв. Англіі. 21 35 Аўтажурнал. 22 00 Панарама. 22 35 "Прыпынак Аляска". Серыял вытв. ЗША. 23 35 Тэатральная студыя. 00 20 Марафон чыро-засці. 00 30 Міжнародны часопіс рэпартажаў. 01 00 Панарама. 01 05 Канцэрт.

Аўторак, 28 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.35 Ранішні катэяль. 7.50 Кароткаметражны фільм. 8.20 Тураб'ектыў. 8.40 Мультфільм. 8.55 Дзень стагоддзя. 9.00 Студыя "Палітыка". 9.15 Мультфільм. 10.05 "Гардэмарыны, наперад!". Маст.фільм. 1-я серыя. 11.25 Тэлеаўдыё. 11.45 Тэлевізійны Дом кіно. 12.15 "Аперацыя" ЎІІ і іншыя прыгоды Шурыка. Маст.фільм. 13.45 Музычны фільм. 14.40 "Усе мы родам з дзяцінства". 16.15 Перадача з Віцебска. 16.45 У нас дома. Праграма для сям'і. 17.20 Творчы вечар пісьменніцы Вольгі Іпатвай. Частка 2-я. 18.00 АТН, Бі-бі-сі, Сі-эн-эн. 18.45 Урокі Н.Наважылавай. 19.15 У свеце навукі. 19.45 "Лада ОМС" прадстаўляе: "Маё каханне, мой смутак". Тэле-серыял. 20.15 Студыя "Эксклюзіў". Гэта жыццё. 20.20 Футбол. 20.35 Прэм'ера цыкла "Скрыжалі". 20.40 Калыханка. 21.00 Навіны. 21.40 Студыя "Палітыка". 21.55 Кліп-канцэрт. Уладзімір Прасякоў, Аляксей Глызін. 22.10 "Барні Барнато". Маст.фільм. 23.15 Шоу-прагноз. 23.20 Навіны. 23.35 Эканаміст. 23.45 Пад купалам Сусвету. 23.55 "Золата партыі". Маст.фільм.

Канал "Астанкіна"

5.30 Ранак. 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 22.50 Навіны. 8.00 "Вясёлыя мелодыі". Мультфільм (ЗША). 8.25 "Дзікая Роза". Тэлесерыял. 9.00 Маленькі канцэрт. 9.20 Ты помніш, таварыш... 14.00 Дэверы ў малы бізнес. 14.20 Справа і права. 14.30 Хроніка дзелавага жыцця. 14.40 Культура і бізнес. 15.00 Чароўны свет. Ці Сінема. 15.20 Брэйнг рынг. Юнацкі турнір. 16.00 Джэм. 16.20 "Элені хлопцы". Маладзёжны серыял. 16.50 Свет сёння. 17.00 Рускі мір. 17.30 Загадка СБ. 17.40, 20.30 Надвор'е. 17.45 "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Д.Кенэдзі. 18.00 Час пік. 18.30 "Дзікая Роза". Тэлесерыял. 18.55 Мы. Аўтарская праграма В.Познера. 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Час. 20.40 Зпершыхрук. 20.55 "Залатая маска". Уручэнне прызой Саюза тэатральна-дэячаў. 22.15 Канал ілюзіі. 23.00 Тэлементуары. 23.25 Відэамакс. 23.50 Прэс-экспрэс. 24.00 За кулісамі.

Канал "Расія"

6.00, 7.00, 11.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі. 6.05 Рыміка. 6.20 Зоркі гавораць. 6.25 Рака часу. 6.30 Формула 730. 7.25 Тэлегазета. 7.30 Час дзелавых людзей. 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі. 10.25 Гандлёвы дом. 10.40 Сялянскае пытанне. 11.05, 13.20 Дзелавае Расія. 13.45 "Знікненне спадара Давенхейма". Маст.фільм. 15.05 Там-там навіны. 15.20 Свята кожны дзень. 15.30 "Жарабец-маляр". Маст.фільм. 3-я серыя. 16.05 І помніць свет... 16.35 Рэпартажы з месці. 16.45 У гэты дзень... 16.50 Казкі для бацькоў. 17.20 Ніхто не забыты. 17.25 Кар'ера. 17.55 Ваша права. 18.10 І-клуб. 19.25 Падрабязнасці. 19.35 "Кеома". Маст.фільм. 21.25 Астролягія каханых. І.Панароўская. 22.30 Рака часу. 22.40 Аўтаймгенне. 22.45 Экран крымінальных павадамленняў. 22.55 "Апошні кантракт". Маст.фільм. 4-я серыя. 23.45 Плошча мастацтваў. "Венецыянскі карнавал".

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ. 12.10 Мультфільм. 12.30, 14.45, 17.50 Музычны момант. 12.35 "Нямецкая хваля". 13.00 Хуткая дапамога. 13.30 "Мануэла". Маст. фільм. 14.15 Мультфільм. 14.50 "Свеікі". Маст. фільм. 16.15 Чароўная лінія. 16.30 Там, дзе жыў Паўцінчы. 16.45 "Як трапіць у Лукамор'е". Перадача 2-я. 17.05 "Артысты цырка Ермалаевы". Фільм-канцэрт. 17.55 Па ўсёй Расіі. 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.00 Тэлеблці. 19.10 Вялікі фестываль. 19.25 "Мануэла". Маст. фільм. 20.10 Да юбілея І.Смактуноўскага. "Сівы Урал". Тэлефільм. 20.25 "Як слова наша адгукнецца". 21.10 Тэлеграма. 21.15 Тэлеслужба бяспекі. 21.45 Спартыўныя навіны. 21.55 Гараскоп. 22.10 "Чалавек, які не хацеў паміраць". Маст. фільм (Італія). 23.40 Дом кіно. Зорка тэатра і кіно Сяргей Макавецкі. 0.40 "Ювелірная справа". Маст.фільм.

ПОЛЬШЧА - 1

07 00 Кава ці гарбата? 08 45 Размова. 09 00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 09 30 Праграма для дзяцей. 09 55 Гімнастыка. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым пра дзяцей. 10 55 Англіскае мова для дзяцей. 11 05 Серыял вытв. ЗША. 12 05 Рынак працы. 12 20 Запрашэнне да стала. 12 30 Кінчасопіс. 12 50 Сто год. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Камп'ютэрная школа. 13 55 Книга чудаў тэхнікі. 14 10 Вялікія адкрыцці ў навуцы і тэхніцы. 14 25 Атам, зоркі, жыццё. 14 40 Квант. 14 55 Лік матэматыкі. 15 10 Малышы на кухні. 15 25 Джойсцік. 15 45 У свеце навукі. 15 50 Праграма дня. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Экалагічная праграма. 17 00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 17 25 Для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Арыя са смехам. 18 40 Аўтаман. 19 05 Мультсерыял. 19 30 Сенсация XX стагоддзя. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Чаму ад нас пайшла?". Фільм вытв. ЗША. 22 45 Публіцыстычная праграма. 23 00 Оскары-94. 00 30 Навіны. 00 40 Дакументальны фільм. 01 10 Богава і царова. 01 35 Адкуль гэтая ўражлівасць? 02 10 Жыццё маё.

ПОЛЬШЧА - 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Ранішні госьць. 08 30 Англіскае мова. 08 40 Навіны. 08 55 Тэлежурнал. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Радзіёраманс". Серыял вытв. Польшчы. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Магія кіно. 11 00 Фільм для дзяцей. 11 25 Тэлегурнір. 11 50 Марафон чыро-засці. 12 20 Тэлеаўдыё. 13 40 Мой маленькі свет. 14 00 Панарама. 14 20 "Забароненае каханне". Серыял вытв. Іспаніі. 15 05 Тэлежурнал. 15 40 Мультсерыял. 15 45 У чым справа? 16 00 Мультсерыял. 16 30 Мотаспорт. 17 00 Гістарычны журнал. 17 30 Рэпартаж. 18 00 Тэлежурнал. 18 10 Лісты з Еўропы. 18 40 Каліграфічная праграма. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлегурнір. 20 35 Мультсерыял. 21 00 Падзея стагоддзя. 21 50 Спартыўная праграма. 22 00 Панарама. 22 35 Экалагічная праграма. 22 45 Рэпартажы другой праграмы прадстаўляюць. 23 10 "Вольф". Фільм вытв. ЗША. 00 00 Рэпартаж. 01 00 Панарама. 01 05 "Аповесць". Фільм вытв. ЗША.

Серада, 29 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.35 Ранішні катэяль. 7.50 Эканаміст. 8.00 Студыя "Палітыка". 8.15 "Лада ОМС" прадстаўляе: "Маё каханне, мой смутак". Тэлесерыял. 8.45 "Карнавал". Фільм-балет. 9.15 "Барні Барнато". Маст.фільм. 10.20 Мультфільм. 10.50 "Гардэмарыны, наперад!". Маст.фільм. 2-я серыя. 12.00 Бон тон. 12.25 Відэама-нявідэама. 13.25 "Жмуркі". Маст.фільм з субцітрамі (Турцыя). 15.00 Мультфільм. 15.15 "Сніўсе мне сад". Дак.фільм. 15.25 Перадача з Брэста. 16.00 Мастэрыя. Малая акадэмія мастацтваў. 16.30 "Собраніе пестрых галаў...". Інсцэніроўка па раманах А.С.Пушкіна "Евгений Онегин". 17.00 Студыя "Ч/Б". 17.30 Парады агароднікам. 18.00 АТН, Бі-бі-сі, Сі-эн-эн. 18.45 "Крок". "Пяць зорак". Тэлегульня. 19.35 Да 50-годдзя Перамогі. 20.05 Аднаўленне. Тры сустрэчы на Гродзеншчыне. 20.35 Калыханка. 21.00 Навіны. 21.40 Студыя "Палітыка". 21.55 Кліп-канцэрт. Група "Науцілус-Пампілус". 22.05 Футбол. 23.55 Мультфільм для дарослых. 0.10 Шоу-прагноз. 0.15 Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

5.30 Ранак. 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 16.00, 17.50, 22.50 Навіны. 8.00 "Вясёлыя мелодыі". Мультфільм. 8.25 "Дзікая Роза". Тэлесерыял. 9.00 Чалавек і закон. 9.30 Галасы Расіі. 14.00 Навука і рынак. 14.10 Грошы і шчасце. 14.20 Хроніка дзелавага жыцця. 14.30 Агенства "Шанс". 14.40 Кожны раз на гэтым месцы. 15.00 "Падарожжа ў прошласе". Мультсерыял (ЗША). 15.30 Брэйнг рынг. Юнацкі турнір. 16.20 "Элені хлопцы". Маладзёжны серыял. 16.50 Свет сёння. 17.00 Міждзяржаўная тэлеаўдыёкампанія "Мір". 17.40 Дакументы і лёсы. 17.45, 21.25 Надвор'е. 18.00 Час пік. 18.30 "Дзікая Роза". Тэлесерыял. 18.55 Футбол. У перапынку - (19.45) Добрай ночы, малышы! 20.55 Час. 21.35 Мана-лог. 21.50 "Чатыры гісторыі пра жанчын. Луіза. 70-я гады". Маст.фільм (Італія). 23.35 Зоркі лёгкай атлетыкі. 23.50 Прэс-экспрэс. 23.55 Тэлешоу "50 x 50".

Канал "Расія"

6.00, 7.00, 11.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі. 6.05 Рыміка. 6.20 Зоркі гавораць. 6.25 Рака часу. 6.30 Формула 730. 7.25 Тэлегазета. 7.30 Час дзелавых людзей. 8.00 Сусветныя навіны Эй-бі-сі. 8.25 Ключавы момант. 8.35 Момант ісціны. 9.30 Кліп-антракт. Л.Назданная. 9.35 "Санта-Барбара". Маст.фільм. 10.25 Гандлёвы дом. 10.40 Сялянскае пытанне. 11.05, 13.20 Дзелавае Расія. 14.10 "Чалавек і акіяны". Дак.фільм. 15.05 Там-там навіны. 15.20 Свята кожны дзень. 15.30 Студыя "Рост". 16.05 Далёкі Усход. 16.45 У гэты дзень... 16.50 Залатая галінка. Мастак Цімур Новікаў. 17.20 Рэпартажы з месці. 17.30 Ніхто не забыты. 17.35 Экспавідэа. 17.50 Тэледабаты. 18.20 Свая гульня. 19.25 Падрабязнасці. 19.35 "Санта-Барбара". Маст.фільм. 20.30 Кліп-антракт. Фалько. 20.35 Сядзі і глядзі. Гумарыстычная праграма. 20.55 "Салют Славе". М.Растрэпавіч. 22.30 Рака часу. 22.40 Аўтаймгенне. 22.45 Экран крымінальных павадамленняў. 22.55 "Аталанта". Маст.фільм (Францыя).

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.30 Інфарм ТБ. 12.10 Тэлефільм. 12.30, 14.45, 17.50 Музычны момант. 12.35 "Нямецкая хваля". 13.00 Хуткая дапамога. 13.30 "Мануэла". Маст. фільм. 14.15 Мультфільм. 14.50 "Гаджо". Маст.фільм. 16.20 Чароўная лінія. 16.35 "Прынцэса на гарошыне". Дзіцячая рок-опера. 17.00 Мультфільм. 17.05 Жыццё з камфортам. 17.20 Мы і банк. 17.55 Гістарычны альманах. 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 Тэлеблці. 19.10 Вялікі фестываль. 19.25 "Мануэла". Маст. фільм. 20.15 Мультфільм для дарослых. 20.35 Блеф-клуб. 21.10 Тэлеграма. 21.15 Тэлеслужба бяспекі. 21.45 Спартыўныя навіны. 21.55 Гараскоп. 22.10 "Справа Сэзэка". Маст. фільм (Францыя). 1-я серыя. 23.35 "Замак Пампон Руж". Маст. фільм. 23.55 "Новая Атлантыда". Відэаарттрэз Сяргея Кур'ехіна. 0.55 "Пераступіць рыску". Маст.фільм. 1-я серыя.

ПОЛЬШЧА - 1

07 00 Кава ці гарбата? 08 45 Размова. 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Музычная праграма. 09 45 Гімнастыка. 09 50 Мультсерыял. 10 00 Навіны. 10 10 Мама і я. 10 25 Дашкольнікі дома. 10 50 Пагаворым аб дзеях. 10 55 Англіскае мова для дзяцей. 11 00 "Слава". Серыял вытв. ЗША. 11 50 Музычная праграма. 12 00 Ад калыскі да школы. 12 20 Энцыклапедыя. 12 30 Рэпартаж. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнес. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Мастацтва. 13 55 Малая музыка. 14 25 Дакументальная праграма. 14 35 Паўтарэнне гісторыі. 15 00 Хроніка айчыны. 15 25 Польскія звычкі. 15 40 Курс для гітарыстаў. 15 50 Праграма на вечар. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Маладзёжны журнал. 16 55 Музычная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Мой тэатр. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Спартыўная студыя. 20 25 Вечарынка. 20 40 Навіны. 21 20 "Кроў у коле арэны". Фільм вытв. Францыі. 22 55 Пульс дня. 23 10 Рэпартаж. 23 25 Маю права. 00 20 "Млечны шлях". Фільм вытв. Польшчы. 01 05 Рэпартаж. 02 35 Дакументальны фільм.

ПОЛЬШЧА - 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Ранішні госьць. 08 30 Англіскае мова. 08 40 Музычныя навіны. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 "Усё акрамя каханых". Серыял вытв. ЗША. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сейма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітання. 16 00 Серыял вытв. ЗША. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Жывёлы вакол нас. 17 30 З конкурсных успамінаў. 18 00 Дакументальны фільм. 18 55 Розыгрыш латэ. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлегурнір. 20 35 Тэлежурнал. 21 00 Дакументальны фільм. 21 50 Спорт. 22 00 Панарама. 22 45 Экспрэс рэпартажаў. 23 10 Тэатральная студыя. 01 10 Панарама. 01 15 Канцэрт.

Чацвер, 30 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.35 Ранішні катэяль. 7.50 Мультфільм. 8.15 "Час не выбіраюць". Фільм-канцэрт. 8.45 Студыя "Палітыка". 9.00 "Сёння і кожны дзень". Тэлефільм. 10.00 Урокі Н.Наважылавай. 10.30 "Гардэмарыны, наперад!". Маст.фільм. 3-я серыя. 11.35 Мультфільм. 12.10 "Кавказкая палонніца, ці Новыя прыгоды Шурыка". Маст.фільм. 13.30 "Крок". "Пяць зорак". Тэлегульня. 14.20 "Я помню чудное мгновенье". Фільм-канцэрт. 15.15 Творчае аб'яднанне "Мой мір". "Марсельеза". 15.45 Скабры. Перадача з Гродна. 16.05 Канцэрт ансамбля "Бліскавіца". 1-е аддзяленне. 17.10 "Аднаго намагання мала...". Сітуацыя на вясенніх палыхах работ. Прамая лінія. 18.00 АТН, Бі-бі-сі, Сі-эн-эн. 18.45 На рубяжы тысячагоддзяў. Беларусь на планеце Зямля. 19.15 "Крок". "Своечасова". 20.00 Студыя "Эксклюзіў". "Шалі". 20.05 "Лада ОМС" прадстаўляе: "Маё каханне, мой смутак". Тэлесерыял. 20.35 Дзень стагоддзя. 20.40 Калыханка. 21.00 Навіны. 21.40 Студыя "Палітыка". 21.55 Кліп-канцэрт. Улад Сташэўскі.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

СУСТРЭЛІСЯ ў ГОРАДНІ

У папярэднім выпуску "КХ" паведамлялася аб тым, што ў Горадні двое злачынцаў з Пярмі спрабавалі завалодаць легкавіком жыхара Ваўкавыска. Праз тыдзень сітуацыя паўтарылася. З той толькі розніцай, што пацярпелым стаў ужо грамадзянін Расеі - 38-гадовы жыхар Ленінградскай вобласці.

Калі 2100 "зялёных" былі перададзены ўладальніку БМВ, той, разам з двума сябрамі, папрасіўся на развітанне праймацца ў легкавіку ўжо ў якасці пасажа. Але на перакржаванні вуліц Дзяржынскага і Курчатава "штурман" быў нечакана адхілены ад руля і выкінуты "за борт". Аднак, толькі на вельмі кароткі час жалезны конь вярнуўся да былога гаспадара.

У вобласці тэрмінова быў уведзены ў дзеянне план "Перахват". Праз паўгадзіны трое беглякоў з Расоўскай вобласці была затрымана наарадам дарожна-патрульнай службы на шашы Горадня-Скідаль. Двое ліхих казакоў апынуліся за кратамі.

"МАЎЧАНЬНЕ" БЫЛО НЯДОЎТІМ

Яшчэ адзін разбойны напад, здзейснены ў Астравецкім раёне, меў інтэрнацыянальную "афарбоўку".

Пасля некалькіх месяцаў "маўчаньня" зноў гучна заявілі аб сабе "аўтаракетчыкі". Каля вёскі Ліпкі пяцёра злачынцаў у масках спынілі летувіскі "Ікарус", які ішоў з Масквы, і, пагражаючы, запатрабавалі "даніну" на тры тысячы долараў "з носа". Калі ж "чаўнакі" сабралі "толькі" 1500 долараў, бо якраз ездзілі ў Белакаменную па тавар, то "маскі" сцешыліся і гэтай сумай і нават ветліва пажадалі "шчаслівага шляху".

"УСПАМІНАЙЦЕ, ЧАСАМ, БЕДНАГА СТУДЭНТА..."

Магчыма, як і Раскольнікава, толькі цяжкае матэрыяльнае становішча падштурхнула студэнта сельскагаспадарчага інстытута на небяспечнае злачынства. Апоўначы, недалёка ад сцен альма-матэр, 20-гадовы рабаўнік выхапіў сумачку з рук прадпрымальніцы. "Улоў" аказаўся небагатым - 10 тысяч "зайцоў" і флакон дезадаранту, а вось тэрмін за гэта...

Амаль адначасова прадстаўніца яшчэ аднаго ВНУ - медінстытута, трапіла ў арбіту крымінальных здарэнняў, толькі ў якасці пацярпелай. Бавячы час у рэстаране "Зубр", студэнтка на хвіліну пакінула на сьпінцы крэсла сумачку з невялікай сумай грошай, на якую паклаў зайздроснае вока, а потым і руку мастак з МП "Вежа".

"ПРЕМ-С..."

Алкогольна-напойная дрыгва, якая ўсё глыбей і глыбей засмоктвае наша грамадства, рэгулярна "узбагачае" крымінальную статыстыку крывава дзікунскімі ўчынкамі. Калі раней ў падобных здарэннях мільгацелі асобы з багатым крымінальным мінулым, то зараз чарга дайшла і да нядаўна мірных абывацеляў, часьцяком стала ўзросту. Як, напрыклад, здарылася ў Ваўкавыску. Тут 68-гадовы вартаўнік пасля ладнага застолья не паладзіў з суседам, крыху старэйшым за яго. Калі пацуючы зусім затуманілі п'яную галаву, ён схпіў дубальтоўку і адкрыў страляніну па суседу, а потым і па яго жонцы. У выніку пацярпелыя шпіталізаваны, а збройны хуліган затрыманы.

У вёсцы Паланая Карэліцкага раёна, зноў жа за застольем, сварка паміж мужам і жонкай закончылася крывёй. "Не вытрымалі нервы" ў ачмурэлага гаспадара і нанёс ён жонцы ліхадзейскі ўдар у спіну. Дзякуй Богу, несмяротны.

Яшчэ адна ахвяра сямейных разбоек зарэгістравана на Зэльвеншчыне, дзе ўжо мужык,

таксама не па сваёй віне, наведваў лячэбную ўстанову. Праўда, жонка бажыцца, што не жадала гэтых наступстваў, і ўсё здарылася па неасцярожнасці - толькі дзеля абароны ад распаленага напоямі мужыка ўзяла ў рукі нож.

ЦЯЖКІ АЎТОРАК

Невядома, ці то нячыстая сіла правіла ў мінулы аўторак свой бал, але дзень аказаўся "рэкордным" на няшчасныя выпадкі.

Спачатку, у 18 гадзін, сямікласнік Шчучынскай СШ N 2 спатыкнуўся і параніў сябе ў жывот нажом, які знаходзіўся ў кішэні курткі.

У 21 гадзіну ў Гарадзенскую бальніцу хуткай дапамогі быў дастаўлены ў непрытомным стане са сваёй кватэры на БЛК непрацуючы гарадзенец Г. з атручэннем невядомага паходжання.

Адва выпадкі, наогул, скончыліся лятальным зыходам. У Сморгонскім раёне, падчас механічнай распілоўкі дроў на трактары, хлопчык-васьмікласнік атрымаў сьмяротную траўму галавы.

У Сьвіслацкім раёне рабочы саўгаса "Вердамічы", знаходзячыся на падпітку, упаў з ганка асабістага дома і стукнуўся галавой аб бетонную дарожку. Смерць наступіла на месцы.

І.ДАНІЛОВІЧ.

ВАНДАЛЫ ў ПАРКУ

Пакпіўшыся на каляровы метал, што аздабляе ў Новым парку Горадні сярэднявковага беларускага рыцара ў нішы стэлы ўстаноўленай у гонар 850-годдзя горада, зламасынікі разламалі гэты помнік гістарычнай памяці беларусаў. Павырывалі медны дрот з асьвятленьня і, наталіўшы сваю жывёльную прагу да "зялёных", адыйшлі.

На жаль, ні гарадзкія ўлады, ні слаўныя гарадзенскія пінкертны не змаглі засьпець вандалаў на "гарачым".

Дакуль жа іх можна цяпець?

Фатаграфаваньне ў.УЛАДАСЕВІЧ.

ВАЛЕРЫ ШАНТАЛОСАЎ ВЯРТАЕЦЦА, АЛЕЙНІКАВА НЕ АДПУСКАЮЦЬ

Праблем у беларускіх футбольных легіянераў зараз хоць адбаўляй. Нацыянальнай зборнай ад гэтага не лепей.

Прабыўшы на Туманным Альбіёне бадай два месяцы вартатар нацыянальнай зборнай Беларусі вяртаецца назад у Ніжні Ноўгарад.

На жаль, спадару Шанталосаву непашчасціла падпісаць у Велікабрытаніі кантракт з якой-кольвечы прафесійнай камандай. 14-га сакавіка разам са сваімі аднаклубнікамі з Лакаматыву Шанталосаў адпраўляецца на зборы ў Сочы.

Няўдача першага галкіпера зборнай толькі засмуціла трэнераў зборнай, бо на сёньня абодва асноўныя вартатары галоўнай каманды Беларусі будуць прадстаўляць адзін і той жа клуб на Расейскім чэмпіянаце. Не лепш складваюцца справы і ў іншых нашых футбалістаў, што гуляюць у Расеі. З-за траўмаў ня здолеюць у бліжэйшы час выступаць за зборную В.Вялічка, М.Рамашчанка. Значна лепей ідзеца беларускім легіянерам на футбольных палях Зямлі Абячанай. Эксынамаўцы Сяргей Герасімец і Юры Шуканаў на вядучых ролях у ізраільскіх

клубах. Сяргей Герасімец з 13-цю забітымі мячамі ўзначальвае сьпіс лепшых снайпераў чэмпіяната. А вось Сяргея Алейнікава, які абараняе спартыўныя колеры японскага клуба "Гамба" кіраўніцтва каманды адмовілася адпускар на гульні зборнай. Што тычыцца беларусаў, якія працягваюць сваю футбольную кар'еру ў Эўропе, то ў іх усё больш-менш ладна. Аляксандр Мятліцкі стабільна выступае за аснову аўстрыйскага клуба "Ласк", Андрэй Зыгмантовіч цэментуе абарону сантандэрскага "Рэсінга" у Іспаніі, Андрэй Юсіпец і Юры Сьмірноў добра сьпісваюцца ў сваіх нямецкіх клубах, вось бы яшчэ пазьбегнуць ім і траўмаў, тады агульны рэйтынг беларускай зборнай (чытай беларускага футболу) у Эўропе быў бы значна вышэйшым.

Г.АСТРОЎСКІ.

АБЛАСНЫ СУД ПАДТРЫМАЎ РАЁННЫ

"Пагоня" (N 100 і 107) ужо пісала пра звальненьне Воранаўскім райвыканкамам з пасады загадчыка аддзела адукацыі выканкама П.Орпіка і прыняцьця народным судом Лідзкага раёна рашэньня ад 17 студзеня бягучага года аб аднаўленьні яго на працы. 23 лютага выканкама выканаў яго, але ж, не пагадзіўшыся з ім, падаў касацыйную скаргу ў Гарадзенскі абласны суд.

20 сакавіка на сваім паседжаньні абласны суд разгледзеў яе і не пагадзіўся з довадамі выканкама, тым самым пацвердзіў рашэньне суда Лідзкага раёна аб аднаўленьні П.Орпіка ў якасці загадчыка аддзела адукацыі.

С.РЭЎКА.

КАНФІСКАВАНЫ СЫПІРТ

Амаль тры тысячы трохлітровых слоікаў сьпірту, якія перавозіліся з Украіны ў Санкт-Пецярбург, былі затрыманы супрацоўнікамі віцебскай мытні і потым канфіскаваны. Нягледзячы на высокую якасць, ён можа быць выкарыстаны толькі ў вытворча-тэхнічных мэтах.

Падсвольскі вінзавод, які набыў 400 слоікаў сьпірту па 4 тысячы рублёў за літр, праз некалькі дзён адмовіўся ад іх, матуючы гэта адсутнасьцю сертыфіката якасці, і таксама тым, што практычна ў кожным слоіку не хапае 200-300 грамаў прадукта.

СІМ

ШАЦЛАВІЧЫ (СЬВЕТЛАГОРСК).

БЗВ ПАПЯРЭДЖВАЕ

Шацлавіцкая (Светлагорская) арганізацыя БЗВ Гомельскай вобласці натуральна ўварвалася ў грамадзкае жыццё раёна. Створаная чатыры месяцы назад, яна рашуча выступіла на абарону дзяржаўнасьці і незалежнасьці Беларусі.

Арганізацыя накіравала папярэджалныя лісты старшыні раённага выканаўчага камітэта, сакратарыя гарадскога Камітэта Партыі камуністаў А.І.Просінай і намесьніку генеральнага дырэктара вытворчага аб'яднаньня "Хімічнае валакно" сябру ПКБ В.П.Касічу аб недапушчальнасьці публічных выступаў, скіраваных супраць дзяржаўнасьці Беларусі, якія мелі месца з іх боку.

Быў накіраваны таксама ліст начальніку адной з будаўнічых арганізацый горада, у якой рабілася спроба наладзіць дзейнасьць структуры ЛДП, аб недапушчальнасьці дзейнасьці палітычных партый на прадпрыемстве.

Шацлавіцкая арганізацыя БЗВ пакуль папярэджвае.

Усяслаў ВОЙНІЧ.

ПЯЦЬ ВАГОНАЎ БАВОЎНЫ ЗА ВІЗІТ

Споўнілася нарэшце абяцаньне прэзідэнта А.Лукашэнькі заваліць Беларускія прадпрыемствы ўзбецкай бавоўнай. На Гарадзенскае Прадзільна-ніткавае аб'яднаньне прыйшло аж пяць вагонаў бавоўнянай сыравіны.

На жаль, гэтага запасу хопіць прадзільнікам усяго на два тыдні працы, ды і то на адну зьмену.

Наступны ўраджай будзе напрыканцы лета.

НАВАГРАДЦЫ ШЫЮЦЬ ШКОЛЬНУЮ ФОРМУ

На наваградзкай швейнай фабрыцы адкрыўся ўчастак па папыву школьнай формы. Сёлета наваградзкія швейнікі плануюць пашыць некалькі дзесяткаў тысяч школьных строяў.

Шчучынскі завод "Аўтапровад" можа страціць палову працоўнага калектыву. Прычына - нягэгля захадзі адміністрацыі, дзякуючы якім страчаны амаль усе рынкі збыту на выпускаемую прадукцыю.

БУДЗЕМ З ЗУБАМІ

На 15 тысяч дойчмарак набыло абсталяваньня і лекаў у Нямецчыне гарадзенскае ВА "Хімвалакно" для другой стаматалагічнай паліклінікі Горадні.

Г.П.

"ПАГОНЯ"

Рэдактар М.МАРКЕВІЧ.

Заснавальнік:

культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".

Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.

Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.

Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.

Пры перадруку спасылка абавязкова.

Рэдакцыя не нясе адказнасьці за зьмест разьмешчанай у газеце рэкламы. Індэкс 63124.

Фотанабор, афсетны друк.

Гарадзенская абласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў, 4.

Заказ 1118

Наклад 10944 паасобнікі.

КОМПАНИЕКС БАНК

**На самых выгодных
умовах
робіць
пакупку і продаж
імянных
прыватызацыйных
чэкаў**

"Маёмасьць"

Тэл. 0152/ 45 29 53

г.Горадня, вул.Тэлымана 3